

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 15 JUILLET 2021

Matin

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 15 JULI 2021

Voormiddag

La séance est ouverte à 10 h 33 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 10.33 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

David Clarinval, Karine Lalieux.

01 Communication

01 Mededeling

Avant de reprendre le cours de nos travaux, j'aimerais marquer notre solidarité avec l'ensemble des personnes touchées par les inondations dévastatrices qui touchent plusieurs provinces de notre pays. Les images de torrents d'eau qui envahissent les rues des villes et villages montrent toute la violence et la gravité de la situation. La prudence est de mise.

Ik roep iedereen op om zeer voorzichtig te blijven. Ik wil ook graag namens ons allen onze steun en dankbaarheid betuigen aan de diverse diensten, overheden en vrijwilligers die alles in het werk stellen om hulp te bieden aan de getroffen personen.

02 Ordre des travaux

02 Regeling van de werkzaamheden

Aan de orde is de bespreking van het wetsontwerp houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie, nr. 2070. De rapporteurs zijn de heren Anseeuw en Piedboeuf en de dames De Block en Lanjri.

02.01 Björn Anseeuw (N-VA): Voor we met de bespreking van dit wetsontwerp kunnen beginnen, is het toch wel belangrijk dat alle bevoegde ministers aanwezig zijn, overeenkomstig de afspraken die nog niet zo lang geleden gemaakt zijn tussen de regering en het parlement. Gezien de gisteren in commissie te elfder ure sterk gewijzigde en aangevulde inhoud zijn er heel wat bevoegde ministers. Er zijn gisteren middels amendementen twee wetsontwerpen in dit wetsontwerp ingevoegd die niets met het oorspronkelijke thema te maken hadden. Het is echt wel belangrijk dat de bevoegde ministers aanwezig zijn, gezien het reglement en gezien het feit dat dit verschillende keren werd besproken binnen de Conferentie van voorzitters en de recente afspraken daarover. Ik stel vast dat verschillende bevoegde ministers hier niet aanwezig zijn. Zowel de heer Vandenbroucke als de heer Dermagne moeten ook bij de bespreking aanwezig zijn. Dat is nog maar twee weken geleden afgesproken.

02.02 Karine Lalieux, ministre: Madame la présidente, le ministre Dermagne comptait être présent. Il habite Rochefort! Son village est totalement sinistré. Je rappelle qu'il y a déjà des morts en Wallonie. Face à la situation, un vice-premier ministre, un bourgmestre, devait être auprès de ses citoyens. J'espère que vous pouvez le comprendre.

Le ministre Clarinval et moi-même sommes présents pour faire en sorte que le politique soit à côté de ses citoyens car c'est la sinistrose en Wallonie. J'espère avoir votre compréhension, qu'elle vienne de la majorité ou de l'opposition.

02.03 David Clarinval, ministre: Madame la présidente, j'ajoute que M. Vandenbroucke est en train de répondre à des questions en commission. Il nous rejoindra quand la commission sera terminée. On avait convenu qu'il irait en commission ce matin.

En ce qui concerne le ministre Dermagne, Mme Lalieux et moi-même le représentons.

02.04 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw Lalieux, ik heb vanzelfsprekend veel begrip voor het leed dat de mensen, onder andere in de streek van minister Dermagne, treft.

Het is echter belangrijk dat minister Dermagne aanwezig is. Niet alleen omdat daarover afspraken werden gemaakt, maar ook door het schouwspel dat gisteren door de meerderheid werd opgevoerd. Er zijn gisteren tal van nieuwe amendementen ingediend en vanmorgen bespreken wij een wetsontwerp met betrekking tot de uitvoering van het ipa. Dat is geen detail. Als wij de uitvoering van een deel van het ipa moeten bespreken zonder dat de minister van Werk daarbij aanwezig is, vind ik dat eigenlijk niet verantwoord. Daarenboven, een titelvoerend burgemeester, die lid is van de federale regering, wordt vervangen. Er is iemand aangesteld om minister Dermagne als burgemeester te vervangen.

Ik wil dus, ten eerste, herinneren aan de afspraken die zijn gemaakt met betrekking tot de aanwezigheid van bevoegde regeringsleden. Ten tweede, wil ik wijzen op het belang van het onderwerp dat hier vandaag wordt besproken.

Wat de afwezigheid van minister Vandenbroucke betreft, gelden dezelfde afspraken. Mevrouw de voorzitter, u hebt recent nog een heel terechte brief geschreven, in niet mis te verstane bewoordingen, over de afwezigheid van de regering. Daaruit voortvloeiend werden er afspraken gemaakt over de aanwezigheid, niet zomaar van de regering, maar van de bevoegde ministers. Het is niet door ons toedoen, maar door toedoen van de regering zelf dat hier vandaag een wetsontwerp moet worden besproken waarvoor minstens vier ministers van de federale regering bevoegd zijn. Men had daar eerder kunnen aan denken. Er was gisteren in de commissie helemaal geen consensus over het feit dat minister Vandenbroucke hier vandaag niet aanwezig moest zijn. Ik wil duidelijk stellen, mijnheer Clarinval, dat we daarvoor onze goedkeuring niet hebben gegeven. Bovendien beschikken wij niet over alle teksten die relevant zijn en die moeten worden goedgekeurd; ik heb in het kader daarvan trouwens een ordemotie ingediend.

Er zijn pertinente vragen die moeten kunnen worden gesteld aan de bevoegde minister. Als die hier niet aanwezig is, kunnen wij dat niet aanvaarden. Ik blijf bij mijn vraag dat alle bevoegde ministers aanwezig zijn bij de bespreking van dit wetsontwerp. Ik begrijp ook wel dat minister Dermagne hier niet zomaar binnen tien minuten kan zijn, maar ik ben hier nog de hele dag.

Dit is te belangrijk. We gaan toch de uitvoering van het ipa niet bespreken zonder dat de minister van Werk aanwezig is? Waar zijn we dan eigenlijk mee bezig.

02.05 Catherine Fonck (cdH): Madame la présidente, pourquoi nous retrouvons-nous dans cette situation aujourd'hui? C'est évidemment à cause du gouvernement, qui a montré, si je peux me permettre, madame et monsieur les ministres, très peu de respect pour la majorité, bien que celle-ci ne le reconnaîtra jamais, et pire encore pour l'opposition. En effet, vous avez utilisé la technique d'introduire des amendements pour renvoyer le texte en commission, amendements qui ont été mal faits, parce qu'au fond il s'agissait juste de mettre le pied dans la porte, avec des textes de lois transformés en amendements sur un projet de loi qui n'avait d'ailleurs rien à voir, en dernière minute. On les a reçus une demi-heure avant la commission. Cette technique poussée à ce point est du jamais-vu. Il y a toujours un entonnoir avant le 21 juillet, mais pouvoir faire avancer des textes nécessite qu'on le fasse de manière sérieuse et dans de bonnes conditions. Ce n'est franchement pas du tout ce qui s'est passé hier. Rebelote, on se retrouve aujourd'hui dans cette situation en plénière, que le collègue vient de décrire, de manière effectivement totalement justifiée.

Je comprends que M. Dermagne soit retenu, dans la situation dans laquelle nous vivons. Nous savons aussi qu'une plénière est encore prévue lundi. Il y en a aussi une cet après-midi. Bref, cela signifie que nous pouvons – et peut-être, madame la présidente, est-ce de votre ressort, après ce que nous avons vécu hier – remettre un peu d'huile dans les rouages et un peu de respect entre le gouvernement et le Parlement, pour permettre au gouvernement de faire voter assez vite ces textes. Reconnaissons que le faire dans les deux ou trois jours qui viennent est quand même très rapide pour des projets de loi qui auraient dû être déposés en bonne et due forme et que l'on a fait passer via des amendements déposés une demi-heure avant la

commission!

Un peu d'ordre pour les travaux au Parlement et peut-être aussi pour les services serait le bienvenu.

Trouvez-vous normal, madame la présidente, qu'on ait imposé à ces derniers de faire un rapport écrit qui nous a été envoyé à 1 h 37 du matin? Cela ne vous choque pas? Trouvez-vous normal qu'on puisse dire en commission que les faire travailler le jour et la nuit, c'est du pareil au même? Pour ce qui me concerne, cela m'a choquée!

J'ai lu ce rapport. Nous devons apporter une série de modifications. Je comprends que les services n'aient pas été dans une situation optimale – c'est le moins que l'on puisse dire – pour le rédiger. Ces modifications seront apportées d'ici demain. On aura donc un rapport définitif seulement demain.

Madame la présidente, il vous appartient de prendre vos responsabilités pour que les travaux puissent avoir lieu dans de bonnes conditions.

M. Vandenbroucke était en commission. Je devrais d'ailleurs encore y être. Mais je suis ici avec mon casque pour suivre les travaux de la commission de la Santé en même temps que je vous parle car j'ai des questions à poser. Franchement, cette façon de faire n'est pas sérieuse, n'est pas correcte!

Il y a des portes de sortie qui pourront convenir au gouvernement, grâce à un travail assez constructif de l'opposition qui voulait avancer alors que, comme vous le savez, il existe des moyens pour vous empêcher de le faire. Pour ce qui me concerne, cela ne me dérange pas du tout d'avancer, mais à condition que cela se fasse sur la base d'un travail correct, sérieux et respectueux des uns et des autres. En effet, alors que ces textes concernent énormément de personnes, le gouvernement nous met dans l'incapacité d'en vérifier le contenu et de vérifier si ce qui y figure est en lien de manière loyale et intelligente avec les accords conclus avec les partenaires sociaux dans le cadre de l'AIP.

Madame la présidente, j'ose espérer que vous pourrez nous proposer une solution de sortie respectueuse.

02.06 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la présidente, nous avons eu l'occasion de débattre de la manière d'organiser les travaux hier en commission. Je ne vais pas répéter ce qui a été expliqué, mais je profite de la séance plénière pour dire qu'en tant que groupe politique, nous estimions également qu'un problème se posait sur la manière de travailler car recevoir toute une série d'amendements 30 minutes avant le début de la commission ne nous permettait pas vraiment de nous positionner sur le fond en prenant nos responsabilités.

Avec les autres partis de l'opposition, nous avons donné un signal fort à la majorité pour dire que cela n'allait pas. Je pense que les leçons auront été tirées. Nous sommes arrivés à une solution que je ne qualifierais pas de compromis; nous avons dû faire des concessions, en tout cas de notre côté. Nous avons critiqué cette manière de procéder, et en même temps, nous avons pu avancer et avoir une discussion sur le fond de ce projet de loi.

Nous avons également soulevé un problème en rapport avec certains articles du Règlement. Certains des amendements introduits ne sont pas directement en lien avec le projet initial. De plus, pour certains amendements, les avis du Conseil d'État n'ont pas été communiqués au même moment aux partis de la majorité et à ceux de l'opposition.

Je ne me prononcerai pas sur les absences des ministres, vu la situation dramatique.

Nous avons surtout des choses à dire sur le fond des amendements qui ont été ajoutés à ce projet. Nous sommes très critiques sur le fait que ces dispositions concernent un grand nombre de personnes et notamment leur pouvoir d'achat. Nous voulons avoir ce débat-là ici, maintenant.

02.07 Hans Verreyt (VB): Mevrouw de voorzitter, ik wil even terugkomen op de manier van werken van gisteren en daarover als vierde oppositiepartij mijn opmerkingen maken.

Het kan natuurlijk nooit goed aflopen als men wetgeving via allerlei kunstgrepen – zeer uitgebreide amendementen – moet toevoegen aan andere wetsontwerpen die een totaal andere inhoud hebben. Zij hebben amper nog iets te maken met het oorspronkelijke wetsontwerp. Dat achterpoortje werd eigenlijk

opengehouden met amendementen die enkele dagen geleden superdringend waren en van de plenaire vergadering terug naar de commissie werden gestuurd, waarna zij direct werden ingetrokken in diezelfde commissie. Het oorspronkelijke wetsontwerp moest dus enkel dienen als smokkelroute voor andere initiatieven die men geen volwaardige bespreking waard acht in de commissie.

De amendementen werden gisteren 40 minuten voor aanvang van de commissie bezorgd, terwijl de teksten al weken klaar waren. De adviezen van de Raad van State over de amendementen dateren van 22, 23 en 24 juni. Kom ons dan niet zeggen dat zij nu plots heel dringend zijn geworden en dat die dringende aanpassingen nodig zijn. Men heeft voor die amendementen eigenlijk zelfs de facto het Kamerreglement opzijgezet. In de Conferentie van voorzitters heeft men inderdaad de toestemming gevraagd om enkele kleine, niet zo heel belangrijke amendementen, nog rap even naar de commissie terug te sturen, omdat de termijn zou vervallen. Dat achterpoortje heeft men dan echter gebruikt om veel meer en veel grotere elementen, zelfs het interprofessioneel akkoord, te laten behandelen in de commissie met hoogdringendheid.

De amendementen hadden perfect ingediend kunnen worden als aparte wetsontwerpen of minstens veel vroeger kunnen worden bezorgd dan gistermiddag. Zo hadden wij de bespreking grondig kunnen voorbereiden en dan waren de teksten die grondige en degelijke bespreking ook waard geweest. Bovendien hadden wij zo de diensten ook niet moeten dwingen tot uitzonderlijke prestaties. Na een lange en chaotische dag hebben de verslaggevers van de commissie voor Sociale Zaken vannacht tot 2 uur moeten doorwerken om het verslag te kunnen versturen naar de leden van de commissie en naar de plenaire vergadering.

De paars-groene regering dwingt net de medewerkers van de commissie voor Sociale Zaken – de commissie die zich onder andere moet bezighouden met het welzijn op het werk en correcte arbeidsomstandigheden – tot zaken die ertoe zouden leiden dat diezelfde partijen of toch zeker de vakbondsvertegenwoordigers in het bedrijfsleven op de tafel zouden springen en zouden oproepen tot een staking. Als de regering dat niet wil laten uit respect voor het Parlement, uit respect voor de oppositie of uit respect voor goede wetgeving, dat zij het dan minstens doet uit respect voor de medewerkers van het Parlement.

02.08 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je voudrais que l'on opère la distinction entre la forme et le fond et ce qui s'est passé depuis hier, et la manière un peu démesurée, à ce stade, d'utiliser les services. Sur la forme, le travail n'a pas fonctionné correctement; personne n'a dit le contraire depuis hier, ni le gouvernement, ni les membres de la majorité, ni les membres de l'opposition. Nous avons tous dit que le match n'était pas très beau, que cela n'était pas très clair et que cela aurait pu être bien mieux fait. Nous l'avons tous dit à plusieurs reprises, mais nous avons décidé néanmoins, avec le consensus de la commission, de poursuivre les travaux, moyennant une interruption de séance qui a fait un nouveau consensus, disant qu'on recommencerait à 18 h 15. Ce consensus émanait à nouveau de la commission.

Pourrions-nous maintenant avancer sur le contenu et aboutir? Vous avez souvent mentionné les services. Nous devrions aboutir parce que je pense que les services le désirent. Ils ont effectivement travaillé cette nuit. Je fais une petite parenthèse sur le fait qu'il n'a jamais été dit en commission que c'était la même chose de travailler la nuit ou la journée, bien entendu. Il a été fait mention d'une proposition de faire un rapport oral qui aurait dès lors été moins lourd qu'un rapport écrit. Cela n'a pas été possible et il est bien naturel que l'opposition souhaite disposer d'un rapport écrit. Mais c'était pour faciliter le travail des services que nous souhaitions un rapport oral. Cela n'a pas été possible, mais ce n'est pas grave. Nous avons donc décidé de travailler autrement.

En ce qui concerne le moment de la rédaction, nous avons été, en permanence, en contact étroit avec les services pour savoir quelle était la manière la plus réaliste, en accord avec eux, de faire aboutir les rapports. J'aimerais donc qu'on arrête un peu avec cela!

Le retour en séance plénière a également été décidé par un consensus en fin de travail de la séance. Une personne a fait mention de son indisponibilité à être présente parce qu'elle devait poser des questions en commission de la Santé, mais ensuite nous sommes revenus en séance plénière et avons clôturé les travaux de la plénière sans qu'il ne soit jamais fait mention d'une difficulté à travailler ce matin.

Entre hier soir et ce matin (10 h 20), il n'a jamais été fait mention non plus d'un problème à revenir sur ce texte ce matin et je n'ai reçu aucune information me le signifiant.

Les ministres présents représentent le gouvernement. Le ministre Vandenbroucke s'est déjà excusé hier en disant qu'il ne serait pas présent. Je ne vois pas ce qui aujourd'hui et maintenant nous empêcherait de continuer à travailler. Si vous voulez encore quelques heures pour relire ou revoir, cela peut se discuter. Mais pas sur le fait d'une absence. Le gouvernement est représenté. Nous pouvons poursuivre les travaux. Ne prenons pas comme excuse ce qui se serait passé en commission qui aurait envoyé des signaux négatifs pour ce matin 10 h 00! Il n'y en a pas eu.

Ordemoties

Motions d'ordre

De **voorzitster**: Een eerste ordemotie werd ingediend door de heer Björn Anseeuw en luidt als volgt:

"Tijdens de bespreking van wetsontwerp 2070 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie in de commissie voor Sociale Zaken van 14 juli 2021 is gebleken dat de regels en modaliteiten voor het toekennen van een coronapremie niet zijn opgenomen in de behandelde amendementen, maar we citeren de toelichting bij amendement 6: "Deze coronapremie bedraagt maximaal 500 euro en de regels en modaliteiten daarvoor worden bepaald in artikel 19*quinquies* van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. Deze premie wordt niet als loon beschouwd voor de sociale zekerheid wanneer zij voldoet aan de in dit artikel 19*quinquies* gestelde voorwaarden. De coronapremie wordt ook vrijgesteld van inkomstenbelastingen."

De Raad van State geeft in haar advies zelf aan dat deze verwijzing te verregaand is: "De gevallen waarin de coronapremie kan worden toegekend blijken onvoldoende duidelijk uit het voorontwerp. Weliswaar moet volgens de gemachtigde uit het ontworpen artikel 19*quinquies*, § 4, tweede lid, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 (artikel 2 van het ontwerp 69.627/1), worden afgeleid dat de premie enkel kan worden toegekend in ondernemingen die tijdens de crisis goede resultaten hebben behaald en zal daaraan nadere invulling worden gegeven door de organen die zijn betrokken bij het sluiten van de desbetreffende collectieve arbeidsovereenkomsten, maar dat neemt niet weg dat in de wetgeving de minimale criteria zouden moeten worden opgenomen om de bestemmelingen van de norm toe te laten om met een minimale rechtszekerheid te kunnen uitmaken of zij al dan niet voor het voordeel van de ontworpen premiëregeling in aanmerking komen."

Voor de verdere bespreking van deze amendementen in plenaire is het essentieel de exacte inhoud van dit gewijzigd artikel 19*quinquies* van het KB van 28 november 1969 te kennen alsook het advies van de Raad van State hierover. De regering heeft aangegeven dat artikel 19*quinquies* inderdaad zou gewijzigd worden en samen met het wetsontwerp 2070 zou gepubliceerd worden in het *Belgisch Staatsblad*.

Vraagt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Belgische regering, en meer bepaald aan de minister van Sociale zaken Frank Vandenbroucke, om de voornoemde teksten staande de vergadering en voor de bespreking van wetsontwerp nr. 2070 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie aan de Kamer te bezorgen."

Une première motion d'ordre a été déposée par M. Björn Anseeuw et est libellée comme suit:

"Lors de la discussion du projet de loi 2070 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie de covid-19, il est apparu en commission des Affaires sociales du 14 juillet 2021 que les règles et modalités d'octroi d'une prime corona n'ont pas été intégrées dans les amendements à l'examen mais que – nous citons la justification de l'amendement 6: "Cette prime corona ne peut excéder 500 euros et les règles et modalités y afférentes sont fixées à l'article 19*quinquies* de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs. Cette prime n'est pas considérée comme une rémunération pour la sécurité sociale, lorsqu'elle répond aux conditions prescrites à cet article 19*quinquies*. La prime corona est également exonérée d'impôts sur les revenus."

Le Conseil d'État indique lui-même dans son avis que cette mention va trop loin: "Les cas dans lesquels la prime corona peut être octroyée ne sont pas décrits de façon suffisamment précise dans l'avant-projet. Certes, selon le délégué, il doit être déduit du projet d'article 19*quinquies*, § 4, deuxième alinéa, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 (article 2 du projet 69.627/1) que la prime ne peut être octroyée qu'aux entreprises qui ont enregistré de bons résultats durant la crise et des précisions seront apportées à cet égard par les organes qui sont associés à la conclusion des conventions collectives de travail en question, mais il n'en reste pas moins que la législation devrait contenir les critères minima afin de permettre aux

destinataires de la norme de déterminer avec un minimum de sécurité juridique s'ils peuvent ou non bénéficier du régime de prime en projet."

Pour la poursuite de l'examen de ces amendements en séance plénière, il est essentiel de connaître la teneur exacte de cet article 19^{quiquies} modifié de l'arrêté royal du 28 novembre 1969, ainsi que l'avis du Conseil d'État à ce sujet. Le gouvernement a indiqué que l'article 19^{quiquies} allait en effet être modifié et qu'il allait être publié au *Moniteur belge* conjointement avec le projet de loi N° 2070.

La Chambre des représentants demande au gouvernement belge, et plus spécifiquement au ministre des Affaires sociales, M. Frank Vandenbroucke, de transmettre les textes précités à la Chambre séance tenante et avant la discussion du projet de loi 2070 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du Covid-19."

We zullen de vraag stellen aan de minister die in de commissie zit.

02.09 Björn Anseeuw (N-VA): Ik ben er niet van overtuigd dat de vorige kwestie, namelijk de vereiste aanwezigheid van de bevoegde ministers, uitgeklaard is, tenzij u beide ministers zal uitnodigen om tot hier te komen. We moeten daar eerst duidelijkheid over hebben. Onder andere naar aanleiding van uw schrijven, mevrouw de voorzitter, aan de regering twee of drie weken geleden zijn er heel duidelijke afspraken gemaakt met de regering dat bij de bespreking van wetsontwerpen alle bevoegde ministers of staatssecretarissen aanwezig zouden zijn. Nu zijn er twee ministers afwezig. Het lijkt mij logisch dat die afspraken nagekomen worden en dat we wachten tot de betrokken ministers hier zijn. We zijn hier nog de hele dag. Het is toch echt onheus om die afspraken zomaar binnen de twee weken naast ons neer te leggen en een dergelijk belangrijke materie te bespreken in afwezigheid van de bevoegde ministers? Dat kan toch echt niet de bedoeling zijn. Zal u de ministers vragen om tot hier te komen? Wat zijn uw plannen daarrond?

De **voorzitter**: Met mijn brief aan de premier vroeg ik de aanwezigheid van de regering. De regering is vandaag aanwezig en vertegenwoordigd. De minister van Volksgezondheid is ook in ons Huis aanwezig. Hij bevindt zich in een commissiezaal. Als u van plan bent hem te vragen om naar hier te komen, dan moet u een schriftelijk verzoek daartoe indienen.

02.10 Björn Anseeuw (N-VA): Ik zal dat schriftelijk verzoek voor beide ministers straks aan u overhandigen. Uw brief gaat inderdaad over de aanwezigheid van de regering. Na die brief werden er afspraken gemaakt in de Conferentie van voorzitters. Daar werd afgesproken dat de bevoegde regeringsleden aanwezig moeten zijn bij de bespreking van wetsontwerpen. Dat is hier niet het geval. Uw brief ging over één zaak. De afspraken die daaruit voortgevloeid zijn in de Conferentie van voorzitters gaan over een andere zaak, met name dat de betrokken minister aanwezig moet zijn bij de bespreking van een wetsontwerp zoals het ontwerp ter uitvoering van het ipa van minister Dermagne, tenzij de uitvoering van het ipa een fait divers is. In dat geval kan men beter het Parlement opdoeken, want dan is alles een fait divers aan het worden.

La **présidente**: Il y a deux manières d'envisager les choses. On peut s'en tenir à la lettre et les ministres doivent être présents indépendamment des circonstances extérieures. Je signale que M. Vandenbroucke est présent: il est en commission pour répondre aux questions des députés. Il est donc à la disposition du Parlement, il est dans une autre salle. Si vous voulez qu'on interrompe les travaux des députés, on le fera. Ce n'est pas un souci, mais vous devez introduire une demande écrite.

En outre, j'ai commencé cette séance en expliquant qu'il y avait des situations dramatiques. Il y a des morts en Wallonie en raison de ces inondations. Des indépendants ont tout perdu! Tous les gouvernements sont sur le pont. Les gouverneurs ont déclenché les phases de crise. Les services de la protection civile, les pompiers, la police sont tous sur le pont. Ceux qui étaient en congé ont été rappelés! Vous, vous niez ce fait parce que vous voulez que le ministre soit ici présent au lieu d'être aux côtés des personnes qui sont dans une situation dramatique.

02.11 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je viens de vous applaudir. Cela montre à quel point je suis sur la même longueur d'ondes que vous.

Je voudrais m'adresser à mon collègue Björn Anseeuw qui a fait référence à la Conférence des présidents. Plusieurs choses y ont effectivement été dites. À cette occasion, M. Laaouej a dit que la présence des ministres compétents était requise dans le cadre de la discussion des textes pour peu qu'il n'y ait pas de

circonstances exceptionnelles ou d'autres circonstances qui les empêchent d'être présents. En Conférence des présidents, tout le monde a trouvé cela tout à fait logique, y compris votre chef de groupe. C'est exactement ce qui se passe ce matin.

S'il vous plaît, poursuivons les travaux! Le gouvernement est présent. D'un point de vue réglementaire, les travaux peuvent se poursuivre, sachant que le ministre Vandembroucke se trouve actuellement dans ce Parlement. Respectons aussi à la lettre ce qui a été dit en Conférence des présidents.

02.12 Melissa Depaetere (Vooruit): Mijnheer Anseeuw, u verwijst naar een aantal afspraken, maar u bent daar niet bijzonder consequent in. Ik wijs op de afspraak die gisteren is gemaakt. De minister van Volksgezondheid was hier aanwezig tot 22 uur en hij was zeker bereid om hier langer te blijven om de bespreking aan te vatten, maar ik heb begrepen dat er op uw vraag een schriftelijk verslag moest zijn, met de afspraak om vandaag de bespreking op te starten om 10.15 uur. Die afspraak is hier gisteren in de plenaire vergadering gemaakt. Ik stel voor dat u ook die afspraak meeneemt in uw betoog.

02.13 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Depaetere, u doet de waarheid wel een beetje geweld aan. Ik heb nergens gevraagd om de bespreking van dit wetsontwerp pas vanmorgen te starten. Ik heb dat nooit gevraagd. Dat ik vraag om een schriftelijk rapport van de bespreking in de commissie is ook niet de wereld op zijn kop. Het is namelijk de regel dat er een schriftelijk verslag is in de commissie. Een mondeling verslag is de uitzondering. Aangezien het echter gaat over amendementen die ons gisteren een halfuur voor de commissievergadering bezorgd zijn en aangezien het niet gaat over technische details, maar onder andere over een aantal ook voor u ontzettend belangrijke dossiers, namelijk de uitvoering van het ipa, meen ik dat het er niet echt over is om de regel volgen dat er een schriftelijk verslag moet zijn. Daarover kunnen wij het toch eens zijn?

U zegt dat wij door mijn toedoen hier nu zitten om dit wetsontwerp te bespreken in de vorm waarin het hier nu voorligt. Gelet op de timing waarbinnen het ons is bezorgd – we konden het niet eerder bespreken, want de amendementen hebben we pas gisterenmiddag gekregen – kunt u mij dat niet verwijten. Een aantal van die teksten was al klaar in de maand mei, mevrouw Depaetere. Al in de maand mei zijn de eerste documenten aangemaakt die ons gisteren zijn bezorgd. Dan moet u geen verwijt in mijn richting sturen dat ik hier spelletjes speel. Ik probeer op een ernstige en ordentelijke manier belangrijke zaken, zoals de wetgeving die hier nu voorligt, te bespreken. Het is niet mijn schuld dat de heer Vandembroucke hier niet is.

Mevrouw de voorzitter, wat de afwezigheid van minister Dermagne betreft, men heeft gisterenmiddag amendementen ingediend die bestaan uit een volledig wetsontwerp ter uitvoering van een belangrijk stuk van het ipa. Op het ogenblik dat die amendementen werden ingediend, was die wateroverlast er al en was de menselijke ellende er al. U moet mij dan niet verwijten dat ik de onmenselijke ben die vraagt dat de minister van Werk hier aanwezig is. Het is door hun en zijn toedoen dat wij in de situatie zitten waarin wij nu zitten.

Voor het goede begrip, ik heb er geen probleem mee dat minister Dermagne niet onmiddellijk naar hier komt. Ik voel inderdaad mee met de vele mensen die daar een ongelofelijk hoge tol betalen door de wateroverlast. We hebben vandaag echter nog een hele dag plenaire vergadering en zoals collega Fonck zei, hebben we maandag ook nog een plenaire vergadering. Ik probeer op de meest constructieve manier een ernstige bespreking van dit wetsontwerp mogelijk te maken, maar als er niets mogelijk is, dan zal ik natuurlijk bekijken welke middelen ik nog kan uitputten om er alsnog voor te zorgen dat de betrokken bevoegde ministers hier aanwezig kunnen zijn. U moet mij echter geen onmenselijkheid verwijten. De amendementen waarover het hier gaat zijn namelijk ingediend op het moment dat minister Dermagne ook al wist dat er wateroverlast was en dat er heel wat menselijke ellende was. Die amendementen zijn daarna ingediend.

Het is dus de keuze van de indieners van de amendementen geweest om de timing te bepalen die we nu volgen. Ik stel inderdaad voor om deze bespreking niet aan te vatten, zolang de bevoegde ministers hier niet zijn. Als de bespreking later vandaag of maandag volgt, dan vormt dat voor mij geen enkel probleem. Dan kunnen we op een ordentelijke manier de bespreking aanvatten, maar als zowel de minister van Sociale Zaken als de minister van Werk hier niet aanwezig is, waarom zitten wij hier dan eigenlijk nog?

La présidente: Mijnheer Anseeuw, je ne critique personne. Je dis simplement qu'aujourd'hui, il y a des circonstances exceptionnelles. Personne, ici dans cette salle, n'a actionné de levier pour faire tomber ces trombes d'eau sur certaines provinces de notre pays. Que cela se produise simultanément à l'examen de

nos textes en séance plénière, personne n'aurait pu le prévoir! Dans le courrier que j'ai adressé au premier ministre, il est bien indiqué: "Sauf cas de force majeure, le membre du gouvernement compétent est tenu d'être présent à la réunion."

Je pense que nous sommes en effet, aujourd'hui, devant un cas de force majeure et c'est l'expression que je voulais utiliser. Reconnaissons-le ensemble: aujourd'hui, il y a un cas de force majeure qui empêche M. le ministre, particulièrement touché dans sa commune, d'être présent à l'occasion de nos travaux. Et, comme l'a exprimé le premier ministre, le gouvernement est un organe collégial. Dès lors qu'un membre est empêché, il peut se faire représenter, ce qui est le cas aujourd'hui.

Vous avez eu le loisir d'interroger le ministre qui, hier, malgré les trombes d'eau, était présent en séance de commission pour présenter les amendements.

Personnellement, je ne vois pas non plus quel est le souci par rapport à la présence ou non de M. Dermagne en particulier. Si vous souhaitez celle de M. Vandenbroucke, cela veut dire qu'il faut interrompre les travaux de la commission de la Santé. Mais alors, une demande écrite doit être introduite, comme le prévoit le Règlement.

02.14 Florence Reuter (MR): Madame la présidente, je ne peux évidemment qu'abonder dans le sens de vos propos. D'abord, c'est une situation exceptionnelle. Nous n'allons pas revenir là-dessus. Je crois que tout a été dit et nous sommes bien conscients de ce drame et solidaires avec nos collègues sur le terrain.

Par ailleurs, toutes les réponses aux questions posées hier ont été apportées par les trois ministres compétents. Le débat a eu lieu. Arrêtons de tergiverser! Le gouvernement est représenté par deux ministres. Je vous propose d'avancer. Comme je vous le disais déjà hier en commission, il y a des éléments importants dans ce projet de loi, que nos concitoyens attendent. Ce n'est pas le moment de faire de la procédure pour de la procédure. Je vous demande instamment de poursuivre les travaux.

La **présidente**: Poursuivons alors nos travaux.

Een tweede ordemotie werd ingediend door de heer Björn Anseeuw en luidt als volgt:
"Vorderen van de aanwezigheid van een regeerslid – Art. 100 GW en art. 50 Reglement

Bij herhaling werd deze legislatuur vastgesteld dat regeersleden afwezig bleven bij de bespreking van (eigen) wetgevend werk, zowel tijdens commissiezittingen als tijdens de zittingen van de plenaire vergaderingen van de Kamer.

De thematiek werd:

- verschillende keren besproken tijdens de Conferentie van de voorzitters;
- voorgelegd aan de regering.

Gelet op de recente afspraken tussen de regering en het Parlement over de aanwezigheid van het bevoegde regeerslid bij de behandeling van wetgevend werk, vragen wij de aanwezigheid van de ministers Frank Vandenbroucke en Pierre-Yves Dermagne bij de bespreking van het wetsontwerp nr. 2070 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie."

Une deuxième motion d'ordre a été déposée par M. Björn Anseeuw et est libellée comme suit:
"Réquisition de la présence d'un membre du gouvernement – Art. 100 de la Constitution et art. 50 du Règlement

Il a été constaté à plusieurs reprises au cours de la présente législature que des membres du gouvernement ne sont pas présents au moment d'activités législatives ressortissant à leurs compétences et ce, tant lors de réunions de commission que lors de séances plénières de la Chambre.

Cette thématique a été:

- examinée à plusieurs reprises en Conférence des présidents;
- présentée au gouvernement.

Eu égard aux accords récents conclus entre le gouvernement et le Parlement au sujet de la présence du membre du gouvernement compétent au moment d'activités législatives ressortissant à ses compétences,

nous requérons la présence des ministres Frank Vandenbroucke et Pierre-Yves Dermagne au moment de l'examen du projet de loi N° 2070 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du covid-19."

02.15 Benoît Piedboeuf (MR): Madame la présidente, je viens de prendre connaissance du courrier: par écrit, on demande la présence du ministre Dermagne. C'est scandaleux!

Monsieur Anseeuw, n'avez-vous pas entendu ce qu'on vous a dit? Vous acceptez l'augure du fait qu'il s'agit d'un cas de force majeure et vous parvenez à demander par écrit que le ministre soit présent! C'est tout à fait scandaleux! C'est indigne!

02.16 Björn Anseeuw (N-VA): Ik hoor wat u allemaal vertelt, maar ik heb suggesties gedaan om daaraan tegemoet te komen. We hebben nog de hele dag plenaire vergadering en als het vandaag niet mogelijk is, hebben ook maandag nog een plenaire vergadering, waar dit ontwerp perfect kan worden besproken en waar er kan worden gestemd.

Ik zoek oplossingen. Mevrouw de voorzitter suggereerde ook om de bespreking op te schorten en te wachten tot de ministers beschikbaar zijn. Op die manier kan minister Dermagne doen wat hij denkt te moeten doen. Ik heb alle begrip voor het menselijke leed, vandaar ook mijn suggestie om uit te wijken en het ontwerp later vandaag of, als dat niet kan, maandag in de plenaire vergadering te bespreken. Ik begrijp echt niet waarom dat niet zou kunnen. Op die manier heeft minister Dermagne voldoende tijd om andere dingen te doen en op die manier kan ook minister Vandenbroucke hier aanwezig zijn. Dat is niet onbelangrijk, want we hebben het over twee bevoegde ministers die afwezig zijn. Zo onmenselijk vind ik mijn suggestie niet. Ik reik een oplossing aan en vraag om de bespreking uit te stellen aangezien er maandag nog een plenaire vergadering is. Ik begrijp dus niet waarom iedereen bang is om dit wetsontwerp en de vele amendementen te bespreken in aanwezigheid van de bevoegde ministers. Ik vind die reactie bijzonder vreemd, aangezien we maandag dit inhoudelijk belangrijk stuk wetgeving in alle rust kunnen bespreken.

02.17 Melissa Depraetere (Vooruit): Het is onrespectvol om te suggereren dat we dit maandag verder zullen bespreken. U wist gisteren al dat de heer Vandenbroucke vandaag commissie Gezondheid en Gelijke Kansen had, waar hij op vragen moet antwoorden. Dat is uiteraard ook een deel van zijn plicht en een deel van zijn taak in het parlement. U laat de diensten vannacht een schriftelijk verslag opmaken, zodat we de bespreking hier kunnen aanvatten, om nu te zeggen dat het schriftelijk verslag op zich ook niet voldoende is en dat u de vertegenwoordiging van twee ministers eist, terwijl er twee andere ministers uit de regering aanwezig zijn.

Ik wil u ook wel wat tegemoet komen. Minister Vandenbroucke is immers bereid om naar hier te komen. Daar zullen de collega's van uw fractie in de commissie Gezondheid en Gelijke Kansen misschien niet tevreden mee zijn. Dat neemt evenwel het probleem nog niet weg dat de heer Dermagne verhinderd is door de uitzonderlijke omstandigheden. We willen u zeker tegemoetkomen, maar we vragen van u hetzelfde. Dat lijkt mij niet onredelijk.

02.18 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Depraetere, alle gekheid op een stokje, het is precies alsof ik het probleem veroorzaak omdat wij gisteravond hebben vastgehouden aan een schriftelijk verslag over de toch wel belangrijke bespreking in de commissie.

De situatie werd al geschetst. Er werden vanuit de plenaire vergadering vijf amendementen teruggestuurd naar de commissie. Die waren eigenlijk een valse baard en moesten verhullen dat er iets helemaal anders aankwam, want die vijf amendementen werden meteen nadat ze in de commissie aankwamen, weer ingetrokken en er werden te elfder ure twee volwaardige wetsontwerpen ingevoegd die niets met het oorspronkelijke thema te maken hebben.

Ik heb die timing niet gekozen, ik heb die moeten ondergaan. Ik heb mij gisteren in de commissie heel constructief opgesteld, want ik heb de suggestie gedaan om ze gisteren nog te bespreken om 18.00 uur. U moet mij dus geen lessen leren over constructiviteit en ernst.

Vandaag doe ik opnieuw een suggestie die perfect werkbaar is, namelijk om de bespreking uit te stellen tot alle bevoegde ministers hier wel aanwezig kunnen zijn. Vandaag is het donderdag en ik denk dat minister Dermagne hier maandag wel aanwezig kan zijn. Ik heb van u dus geen lessen te leren over constructief oppositie voeren.

02.19 Maggie De Block (Open Vld): (...)

02.20 Björn Anseeuw (N-VA): U vindt het ambetant, mevrouw De Block, maar ik zou mij in uw plaats ook schamen, als lid van deze meerderheid, die op een schabouwelijke manier omgaat met dit Parlement en met de democratie.

Mevrouw Depraetere, ik heb van u geen lessen te leren over constructiviteit vanuit de oppositie. Ik doe suggesties voor oplossingen die rekening houden met alle bezorgdheden, maar om de een of andere duistere reden wilt u er niet op ingaan.

02.21 Maggie De Block (Open Vld): Mijnheer Anseeuw, ik stel vast dat men in de commissie voor Gezondheid en Gelijke Kansen, waar minister Vandenbroucke momenteel aanwezig is, eist dat hij daar blijft om vragen te beantwoorden, ook de oppositie vraagt dat. U speelt hier nu een spelletje alsof heel de planeet rond u draait. Met alle respect, dat is niet het geval. Het wordt tijd dat u dat beseft! Er zijn ook nog andere mensen.

02.22 Sophie Thémont (PS): J'ai l'impression que nous n'étions pas dans le même monde ou à la même commission hier. Je ne vais pas revenir là-dessus mais je veux voir au-delà de la manière dont les textes sont arrivés. On en a discuté hier, monsieur Anseeuw. Vous étiez en effet d'accord et positif sur le fait de faire une pause de séance jusqu'à 18 h. Trois ministres du gouvernement étaient présents hier. Comme l'a dit Mme Reuter, le débat a eu lieu et toutes les réponses ont été données à vos questions. Je pense qu'aujourd'hui, tout ce que vous voulez faire est reporter le débat. Vous n'attendez pas M. Dermagne.

Comment pouvez-vous dire aujourd'hui quelle est la situation en Wallonie, monsieur Anseeuw? Le ministre Dermagne était là hier soir. Comme moi il habite à Liège, monsieur Anseeuw. À Flémalle, il n'y a pas d'inondations mais à Liège, c'est la catastrophe. À Rochefort, c'est la catastrophe. Les gens ne savent pas se déplacer. Vous rendez-vous compte des pluies battantes qui sont tombées cette nuit encore sur nos villes et nos communes?

Qu'on fasse venir M. Vandenbroucke est une chose. Je suis désolée, mais nous en avons discuté lors de la commission d'hier. Mme Fonck est intervenue. Sur sa proposition, on a décidé de tenir une séance plénière ce matin. Après, elle est intervenue en disant qu'elle avait une commission. Comment M. Vandenbroucke allait-il faire?

02.23 Catherine Fonck (cdH): (...)

02.24 Sophie Thémont (PS): Personne n'a rien dit! Je suis désolée, madame Fonck! Tout le monde était d'accord de venir en séance plénière hier. Qu'est-ce que cela signifie? Ne peut-on avoir un peu de tolérance vis-à-vis du ministre Dermagne?

02.25 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Madame la présidente, j'essaie de comprendre la situation.

Hier, à la fin de la commission, il n'y avait plus de questions. J'ai demandé, une dernière fois, si des membres souhaitaient encore émettre des remarques ou poser des questions avant de procéder aux votes. On m'a fait savoir que non.

Je peux très bien imaginer qu'à la relecture du rapport, des nouvelles questions puissent se poser. Je souhaiterais donc savoir si tel est le cas. Dans ce cas de figure, je pense que le gouvernement est à même d'y répondre, quel que soit le membre du gouvernement qui y répondra.

Hier, j'ai également posé une question quant au rapport (rapport oral, deux heures; rapport écrit, entre trois et quatre heures). Nous avions l'idée de terminer nos travaux pendant la nuit, d'attendre que le texte soit prêt pour le revoir. Tous les ministres étaient présents. Je pense pouvoir dire que les chefs de groupe de la Chambre ont décidé, de manière consensuelle, en séance plénière, d'arrêter les travaux hier soir pour les reprendre ce matin.

Je vous assure qu'en arrivant ce matin, je n'ai vu aucun signal justifiant que l'on remette maintenant en question notre ordre du jour. En effet, il n'en a jamais été question ni à la fin de la commission hier soir, ni à la fin de la séance plénière. Pourquoi, ce matin, tout d'un coup, tout a-t-il changé? Je ne comprends pas, à

moins qu'une question absolument existentielle doive être posée. Auquel cas, je suis sûre que les membres du gouvernement présents pourront y répondre.

02.26 Barbara Pas (VB): Collega Anseeuw, uiteraard zijn wij er voorstander van dat bevoegde ministers aanwezig zijn bij de bespreking van hun wetsontwerpen hier in plenaire vergadering. Dat minister Dermagne op dit moment andere katten te geselen heeft, dat er sprake is van overmacht, daarvoor moeten wij, denk ik, allemaal begrip opbrengen. Dat mag ons er echter niet van weerhouden ons werk te doen.

Aan college De Block zou ik willen vragen om correcte informatie uit de commissie voor Gezondheid en Gelijke Kansen over te brengen. Die commissie eist helemaal niet dat minister Vandenbroucke daar blijft.

Minister Vandenbroucke heeft daar trouwens zonet gezegd dat, als de plenaire hem roept, hij direct de straat oversteekt. Ik stel voor dat we dat doen, zodat wij onze tijd nuttiger kunnen besteden dan wij de voorbije drie kwartier hebben gedaan.

La **présidente**: Je vous propose de voter par assis et levé sur les motions qui ont été déposées. Je vous propose d'abord de voter sur la motion qui exige la présence des ministres puisque c'est celle qui me paraît la plus essentielle et de voter ensuite sur la motion qui réclame des documents au gouvernement.

Nous commençons donc par voter sur la motion déposée par M. Anseeuw concernant la présence pour le travail législatif des ministres Vandenbroucke et Dermagne.

02.27 Catherine Fonck (cdH): Madame la présidente, la situation sur le terrain est grave. Par conséquent, je ne peux pas me joindre à la réquisition de M. Dermagne et, de ce fait je ne soutiendrai pas la motion. Cela dit, je répète à la majorité qu'il existe une solution pour inscrire ce projet de loi à la séance plénière que nous devons tenir, de toute façon, lundi. Et, par rapport à cela, l'attitude de la majorité est inacceptable.

La **présidente**: C'est noté, madame Fonck.

Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette motion.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over deze motie uitspreken.

La motion est rejetée.

De motie wordt verworpen.

Il n'y a pas de soutien à réquisitionner la présence de MM. les ministres.

Nous passons à l'autre motion qui réclame des documents.

02.28 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik zou graag mijn ordemotie toelichten.

Gisteren, tijdens de bespreking van wetsontwerp nr. 2070 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie in de commissie voor Sociale Zaken, is gebleken dat de regels en modaliteiten voor het toekennen van een coronapremie niet zijn opgenomen in de behandelde amendementen. Ik citeer de toelichting bij het amendement nr. 6: "Deze coronapremie bedraagt maximaal 500 euro en de regels en modaliteiten daarvoor worden bepaald in artikel 19^{quinquies} van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. Deze premie wordt niet als loon beschouwd voor de sociale zekerheid wanneer zij voldoet aan de in dit artikel 19^{quinquies} gestelde voorwaarden. De coronapremie wordt ook vrijgesteld van inkomstenbelastingen."

Ik kijk dan naar het befaamde artikel 19^{quinquies} in het koninklijk besluit van 28 november 1969. Logischerwijs heb ik aan minister Vandenbroucke, de bevoegde minister die vandaag niet aanwezig is, gevraagd of wij alstublieft de tekst van dat artikel kunnen krijgen, want uiteindelijk maakt dat impliciet deel uit van de amendementen en dus ook van het wetsontwerp dat ter goedkeuring voorligt.

Ik ben niet de enige die bedenkingen heeft bij die manier van werken, want ook de Raad van State heeft in zijn advies de opmerking gemaakt dat dit bijzonder verregaand is. Ik citeer: "De gevallen waarin de coronapremie kan worden toegekend, blijken onvoldoende duidelijk uit het voorontwerp. Weliswaar moet volgens de gemachtigde uit het ontworpen artikel 19^{quinquies}, paragraaf 4, tweede lid van het koninklijk

besluit van 28 november 1969 worden afgeleid dat de premie enkel kan worden toegekend in ondernemingen die tijdens de crisis goede resultaten hebben behaald en zal daaraan nadere invulling worden gegeven door de organen die zijn betrokken bij het sluiten van de desbetreffende collectieve arbeidsovereenkomsten, maar dat neemt niet weg dat in de wetgeving de minimale criteria zouden moeten worden opgenomen om de bestemmingen van de norm toe te laten om met een minimale rechtszekerheid te kunnen uitmaken of zij al dan niet voor het voordeel van de ontworpen premiereregeling in aanmerking komen."

Voor de verdere bespreking van die amendementen en het wetsontwerp zoals het nu voorligt in plenaire is het essentieel om de exacte inhoud van dat artikel 19*quinquies* te kennen, alsook het advies van de Raad van State hierover. De Raad van State heeft het kennelijk ook niet kunnen inzien, dat blijkt alvast niet uit zijn advies en uit het wetsontwerp. Dit kan worden vergeleken met een koopovereenkomst voor een huis die men moet ondertekenen, waarin wordt verwezen naar een ander document met een aantal bepalingen, dat echter bij de verkoper thuis ligt. De verkoper zegt dan dat het oké is en wat er allemaal in staat. Geen enkele koper zou dat ondertekenen. Dat is echter wel wat hier van ons wordt gevraagd. Het is niet meer dan normaal dat de Kamer van volksvertegenwoordigers vraagt aan de Belgische regering, en meer bepaald aan de heer Vandenbroucke, om de voornoemde teksten, namelijk de tekst van artikel 19*quinquies* van het KB van 28 november 1969, te ontvangen voordat we verdergaan met de bespreking van dit wetsontwerp. We hebben het nu eigenlijk over teksten die we niet eens in ons bezit hebben. Dat is toch een bijzonder vreemde manier van werken. Daarom dien ik deze ordemotie in om aan de minister en de Belgische regering te vragen om ons de tekst van dat befaamde artikel 19*quinquies* te bezorgen zodat we met kennis van zaken hier de bespreking op een ernstige manier kunnen voeren. Nu gaat het immers letterlijk over een blanco cheque.

La **présidente**: Je propose aux présidents de groupe de se prononcer sur cette motion.
Ik stel voor dat de fractievoorzitters zich over deze motie uitspreken.

*La motion est rejetée.
De motie wordt verworpen.*

Projets de loi et propositions

Wetsontwerpen en voorstellen

03 **Projet de loi portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19 (2070/1-11)**

03 **Wetsontwerp houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie (2070/1-11)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

M. Benoît Piedboeuf, Mme Maggie De Block, Mme Nahima Lanjri, M. Björn Anseeuw, rapporteurs, renvoient à leur rapport écrit.

03.01 **Björn Anseeuw** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, blijkbaar zijn hier heel wat collega's die het niet de moeite vinden de teksten te lezen die zij straks waarschijnlijk zullen goedkeuren, want zij hebben ze niet eens in hun bezit. Dat is toch een bijzonder moment in de werking van dit Parlement, dat wij straks impliciet teksten moeten goedkeuren waarvan wij geen kennis kunnen nemen. Wij zullen ze alleszins niet goedkeuren. Ik vind dit een bizarre manier van werken. Niet verantwoord en niet ernstig.

Dat geldt ook voor de manier van werken van gisteren, toen via amendering het oorspronkelijke wetsontwerp fundamenteel werd gewijzigd. Dat is niet alleen weinig respectvol voor de leden van het Parlement, maar het zal er ook voor zorgen dat in onze wetgeving, die al gekend is voor haar koterijen, die koterijen exponentieel verder uitgebouwd worden. Het begint eerder te lijken op een sloppenwijk. Ook vanuit dat oogpunt, meen ik, is het geen goede manier van werken om een wetsontwerp ter uitvoering van de welvaartsenveloppe en een wetsontwerp ter uitvoering van het ipa, middels amendementen in te voegen in een wetsontwerp over de

tijdelijke covidsteunmaatregelen. Ik wilde die algemene bemerking toch wel maken, voor ik mijn inhoudelijk betoog start.

Dit wetsontwerp is een hele hutsepot geworden. Er staan verschillende steunmaatregelen in. Ik zal ze niet allemaal overlopen, maar wel een aantal. Wij hebben ze allemaal besproken in de commissie. Bijvoorbeeld, als het gaat over de mogelijkheid te genereren om voor het derde kwartaal vrijwilligers in te zetten in de privé-woon-zorgcentra, dan meen ik dat dit een goede zaak is. Voor de werkorganisatie in die privé-woon-zorgcentra is dat geen overbodige luxe.

Ik weet dat in de commissie een aantal leden daarbij voorbehoud heeft aangetekend, vooral dan collega Lanjri, die vond dat dit toch niet de beste oplossing was. Maar in die woon-zorgcentra heeft men ontzettend veel moeilijkheden het werk op zo'n manier te organiseren dat het personeel kan genieten van een vakantie, die meer dan verdiend is. De verlofregelingen moeten kunnen worden opgemaakt, maar er is wel een krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector en vooral dan in de woon-zorgcentra. Ik denk dat het tijdelijk inzetten van vrijwilligers dus zeker geen overbodige luxe is, vooral omdat het niet gaat om een krapte omwille van het feit dat de woon-zorgcentra niet willen aanwerven, maar wel omdat er amper mensen zijn die kunnen worden aangeworven. Ik denk dus dat er geen andere keuze is dan dat te doen.

Ik heb in de commissie wel een kanttekening gemaakt en ik herhaal ze hier. Het argument dat men aanhaalt in de toelichting van het wetsontwerp – men verwijst met name naar het hoge aantal besmettingen waardoor men die vrijwilligers moet kunnen blijven inzetten – snijdt geen hout, want er is al een tijd geen sprake meer van een hoog aantal besmettingen. Ik denk dat de enige juiste motivering hiervoor is om de werkorganisatie te verzekeren en om voor de personeelsleden in de woon-zorgcentra alles op alles te zetten om werk te maken van werkbaar werk. Dat is na het voorbije anderhalf jaar zeker geen overbodige luxe.

De maatregel met betrekking tot de verlenging van het uitstel van betalingen van RSZ-bijdragen hebben wij in vorige kwartalen ook altijd gesteund. De economie is inderdaad nog niet op haar plooi gekomen, maar het wordt wel tijd om actief aan een exitscenario te werken en los te komen van de vele coronasteunmaatregelen, maar ook van de vele coronabeperkingen. Men kan dit immers niet eeuwig blijven aanhouden.

Inhoudelijk steunen wij deze maatregel zeer zeker. Wij steunen het uitstel van betaling van RSZ-bijdragen voor heel wat werkgevers in het derde kwartaal. Zij hebben het vandaag nog steeds ontzettend moeilijk. Zij hebben heel wat omzetverlies geleden. Zij moeten hun omzet opnieuw voor een stuk kunnen opbouwen. Dat vraagt ook wel wat tijd. Inhoudelijk steunen wij die maatregel zeer zeker.

Er is echter een angeltje aan dit wetsontwerp. Het is immers steeds zo geweest dat de verlenging van uitstel voor RSZ-bijdragen per wet werd ingevoerd. Nu staat in het wetsontwerp dat dit voor het vierde kwartaal niet meer naar het Parlement moet komen, dat het per KB kan worden beslist. Ik ben er net van overtuigd dat wij stilaan het kantelpunt, het scharnierpunt moeten naderen waarop wij de afslag nemen uit die vele coronabeperkingen en vele coronasteunmaatregelen.

Aan het einde van het derde kwartaal is het meer dan ooit het moment om daarover een parlementair debat te voeren. Ik begrijp dus niet, als dit kwartaal na kwartaal door het Parlement kan worden goedgekeurd – het verleden heeft dat uitgewezen – waarom dan nu plots, op het moment dat het meer dan ooit relevant wordt om een debat te voeren over dat exitscenario, dat wordt onttrokken aan het Parlement en het per KB gaat gebeuren. Ik begrijp dat helemaal niet. Wij kunnen daarmee natuurlijk ook niet instemmen.

Een andere steunmaatregel is het flexibel inzetten van tijdelijke werklozen in andere sectoren. Wij zijn steeds heel grote pleitbezorger geweest om tijdelijk werklozen zoveel mogelijk in te zetten in andere sectoren, waar er inderdaad wel meer noden zijn, waar er wel degelijk heel wat helpende handen nodig zijn. Het flexibel inzetten van die tijdelijke werklozen is zeer goed, temeer omdat dit meer dan ooit de mobiliteit op onze arbeidsmarkt zou moeten kunnen bevorderen. In die zin hebben wij deze maatregel steeds gesteund en wij steunen die nu ook. Wij hebben trouwens ook zelf verschillende voorstellen daaromtrent ingediend in het Parlement, die nog ter bespreking voorliggen.

Een andere maatregel legt een structureel probleem bloot op onze Belgisch arbeidsmarkt. Wij hebben vandaag een werkzaamheidsgraad van 70 % in dit land. Het is de ambitie van de huidige regering om de werkzaamheidsgraad op te trekken naar 80 %. Dat is voorwaar een heel straffe ambitie, zeker wanneer u weet dat de werkzaamheidsgraad in Brussel slechts 62 % bedraagt en in Wallonië slechts 64 %. In

Vlaanderen is die graad al meer dan 75 %. Dat begint al richting die 80 % te gaan. Een blinde ziet echter dat de uitdaging op dat vlak ontzettend groot is.

Er zijn ook miljoenen inactieve mensen in ons land. Dat zijn mensen op beroepsactieve leeftijd die om de ene of de andere reden niet werken. Het gaat om werklozen en langdurig zieken, waarvan een bepaalde groep echt wel nog wil werken en dat onder bepaalde voorwaarden en omstandigheden ook nog zou kunnen. Op de een of andere manier worden zij echter niet geactiveerd. Het is belangrijk dat meer dan ooit op die activering wordt ingezet.

Niet onbelangrijk is dat het ook gaat over ongeveer anderhalf miljoen mensen in dit land op beroepsactieve leeftijd tussen 18 en 64 jaar, die zelfs niet op zoek zijn naar werk. Zij zijn niet op zoek naar werk en vragen niets. Dat is een kapitaal aan arbeidskrachten die onze samenleving nodig heeft.

Alleen, die miljoenen inactieve personen worden niet of onvoldoende geactiveerd. Ik moet toegeven dat het activeringsbeleid, waarover zoveel te doen was in het regeerakkoord, dat stipuleerde dat de regering naar die 80 % zou gaan, nu vooral of uitsluitend uitblinkt in maatregelen die vooral een inactiverend karakter hebben. Het is nog altijd wachten op de eerste activerende maatregel van de regering-De Croo.

Blijkbaar is dat echter een van de prijzen die dit land moet betalen voor een links en Waals gedomineerde regering, vooral op het vlak van de sociaal-economische thema's en domeinen in dit land. Daar zien wij letterlijk en figuurlijk een dikke rode draad doorheen lopen.

De activering is echter ontzettend belangrijk. Aangezien ze nu niet gebeurt, zorgt dat dus bijvoorbeeld in Vlaanderen alleen al voor een ongelooflijke krapte op de arbeidsmarkt. Het gaat niet alleen over de woon-zorgcentra. Er zijn heel wat vacatures die niet ingevuld geraken, terwijl wij miljoenen inactieve mensen hebben in dit land.

Heel frappant is een maatregel die een structureel probleem op de Belgische arbeidsmarkt blootlegt. Een van de maatregelen die wordt voorgesteld, is immers asielzoekers de mogelijkheid te geven die vacatures in te vullen. Het is nu toch wel bijzonder straf dat er met miljoenen inactieven in eigen land wordt gerekend op asielzoekers, mensen in een asielprocedure, die zelfs nog niet zeker zijn of ze hier zullen kunnen blijven, om die vacatures in te vullen. Dat kan je toch bezwaarlijk een duurzame oplossing vinden in het kader van ons arbeidsmarktbeleid en de krapte op de arbeidsmarkt. Dat kan je toch bezwaarlijk een duurzame, structurele maatregel vinden. Verschillende van die asielzoekers zullen immers onvermijdelijk vroeg of laat weer moeten vertrekken. Dan zijn die vacatures er opnieuw, terwijl men miljoenen landgenoten niet wil activeren. Dat is toch wel straf, des te meer omdat er bepaalde verwachtingen zullen worden gecreëerd bij de mensen in een asielprocedure. Als zij hier mogen beginnen te werken tijdens hun asielprocedure, zullen bij een aantal van die mensen nodeloos verwachtingen worden gecreëerd die niet zullen worden ingelost, namelijk dat ze hier misschien wel zullen mogen blijven omdat ze hier werken en hier een leven opbouwen. Dat is niet de bedoeling bij mensen die in een asielprocedure zitten. We hebben ons voorbehoud daarbij aangetekend in de commissie, vooral ook omdat dit bijna het failliet van het arbeidsmarktbeleid van deze regering blootlegt. Eigenlijk gooit de regering bij dezen al de handdoek in de ring betreffende de werkzaamheidsgraad. Ik begrijp het ook wel. In de feiten is alles tegenovergesteld aan de ambitie van 80% werkzaamheidsgraad die in het regeerakkoord van de regering-De Croo staat.

Het ouderschapsverlof wordt verlengd. Wanneer kinderen niet naar school konden gaan omwille van de coronamaatregelen, moesten de ouders thuis kunnen blijven om te zorgen voor de opvang. We hebben van meet af aan gezegd dat ouders niet moeten kunnen thuisblijven voor de opvang, maar dat ze wel de tijd moeten krijgen om de opvang te organiseren. Dat betekent niet dat ze daar altijd zelf voor moeten instaan. Voor het derde kwartaal wordt dat verlengd, terwijl er nu twee maanden van zomervakantie zijn en de school toch dicht is. Het is bovendien opnieuw een allesbehalve fijnmazige maatregel. Vandaag is het immers nog altijd mogelijk dat een werknemer, een ouder van een kerngezonde 17-jarige puber, tijdelijke werkloosheid als een recht opneemt wanneer dat nodig zou blijken voor de opvang van die 17-jarige. Hij moet er zelfs niet voor overleggen met zijn werkgever. Dat is toch een beetje van de pot gerukt. Dat is geen doelmatige aanwending van de middelen en doet bovendien de arbeidsorganisatie op de werkvloer nodeloos in de soep draaien. De werkgever wordt van het ene op het andere moment geconfronteerd met de tijdelijke werkloosheid van een werknemer, zonder dat daar objectief een noodzaak voor is, maar gewoon omdat deze wet het toestaat en het ook voor het derde kwartaal blijft toestaan. Wij zullen niet van mening veranderen, want dat is er net iets over. Ouderschapsverlof om de opvang van kerngezonde 17-jarige pubers in de zomervakantie ter harte te nemen, lijkt mij echt compleet nutteloos. Zolang die maatregel niet

fijnmaziger is, kunnen wij die dan ook niet goedkeuren om de redenen die ik heb aangehaald.

Er zijn ook nog heel wat amendementen ingediend met betrekking tot de welvaartsenveloppe en tot de uitvoering van het ipa, meer bepaald de consumptiecheque van 500 euro die werd overeengekomen. Ik wil nog eens benadrukken hoe belangrijk de loonnorm, waar wij het al verscheidene weken en maanden over hebben, is voor de tewerkstelling in ons land. Overeenkomstig de geldende wetgeving mogen de lonen niet sterker stijgen dan de loonnorm bepaald in de wet. Voor dit en volgend jaar gaat het over 0,4 % boven op de automatische loonindexering.

Nu stellen wij echter vast dat in het ipa is overeengekomen dat buiten de loonnorm kan worden getreden, ook al stond er in het regeerakkoord dat niet zou worden geraakt aan de loonnormwet. Nu raakt men echter wel aan de loonnorm en ik had minister Dermagne daarover graag nog een aantal bijkomende vragen gesteld, maar dat kan nu niet, omdat hij niet aanwezig is. Ik vind dat ontzettend jammer, want wij hadden dat volgende week maandag perfect in alle rust en kalmte kunnen doen, maar dat is ons blijkbaar om een of andere duistere reden niet gegund.

De loonnorm is ontzettend belangrijk, want als wij de loonnorm loslaten – dat gebeurt hier de facto al – dan is de vraag wat het effect daarvan is. De loonnorm is belangrijk, want hij zorgt ervoor dat heel wat jobs in ons land niet uit de markt worden geprijsd ten opzichte van onze buurlanden.

In de jaren 2014 tot 2018 met de regering-Michel I is de loonkostenhandicap ten opzichte van onze buurlanden weggewerkt. Dat heeft ook gerendeerd, want nooit was er meer private jobcreatie dan in die periode. Dat is natuurlijk de enige echt structurele maatregel en het enige echt structurele effect in het arbeidsmarktbeleid dat moet worden nagestreefd. De private jobcreatie is ontzettend belangrijk, want dat zal de betaalbaarheid van onze sociale zekerheid opnieuw veiligstellen. Dat is vandaag toch wel een probleem. De staatssecretaris bevoegd voor Begroting meldde gisteren niet alleen dat het tekort de pan uit swingt, maar vooral ook dat de marges op zijn. Dan is de volgende vraag waar er gesneden zal worden.

We moeten ervoor zorgen dat we meer dan ooit een beleid voeren dat meer mensen aan het werk zet, en niet minder. Als de loonnorm nu wordt losgelaten, wat hier gebeurt, dreigen er duizenden jobs te duur te worden in ons land in vergelijking met onze buurlanden. De jobs van de meest kwetsbaren op onze arbeidsmarkt, namelijk de laaggeschoolden, zullen het eerst verdwijnen. Het beleid dat hier voorligt, zal ervoor zorgen dat meer mensen een uitkering moeten krijgen, terwijl de reserves op zijn en het tekort op de begroting zienderogen oploopt tot 38 miljard euro, volgens de staatssecretaris voor Begroting.

Er zijn meer dan ooit voldoende redenen om vooral in te zetten op meer mensen aan het werk. Dat doe je met deze consumptiecheque en met het loslaten van de loonnorm helemaal niet. In het regeerakkoord staat dat de loonnormwet niet wordt losgelaten. Hij wordt wel losgelaten. Dat wil ik nog eens bespreken met de minister van Werk. Hij heeft gisteren gezegd dat er twee mogelijkheden waren om de loonnorm los te laten. Dat kan worden gedaan door de wet van 1996 aan te passen, maar dat lag wat moeilijk bij een aantal partijen. Er werd dus een andere manier gezocht, namelijk de aanpassing van het KB waarvan we de aanpassing niet mogen kennen. Heel wat leden van dit parlement willen ze ook niet kennen, blijkbaar.

Ik begrijp dat zeker de liberale collega's liever de kop in het zand steken, want eigenlijk wordt hier vandaag de loonnormwet wel degelijk overboord gegooid. Eigenlijk wordt hier het regeerakkoord opnieuw overboord gegooid. We moeten dus niet veel belang hechten meer aan het regeerakkoord betreffende het activeringsbeleid en de hogere werkzaamheidsgraad. Keer op keer gebeurt er het tegenovergestelde. Deze evolutie met betrekking tot de loonnorm is heel erg kwalijk. Het zal ons jobs kosten en ervoor zorgen dat meer mensen een uitkering moeten krijgen.

Minister Vandenbroucke, ik ben blij dat u hier bent. Ik vraag u opnieuw of u ons alsnog tijdens de bespreking van dit wetsontwerp de tekst kunt overmaken van artikel 19^{quinquies} van het KB van 1969 om de heel eenvoudige reden dat er in het wetsontwerp en de voorliggende amendementen wordt naar verwezen. Alleen mogen wij van die tekst blijkbaar geen kennis nemen. Ik vind het bijzonder vreemd dat we in het Parlement impliciete teksten moeten goedkeuren, die ons niet eens worden overgemaakt. Ik herhaal dus mijn vraag om ons die tekst onverwijld te bezorgen.

03.02 Sophie Thémont (PS): Madame la présidente, je ne serai pas très longue, car je suis déjà intervenue à plusieurs reprises sur le sujet.

Doit-on encore rappeler aujourd'hui que cette crise a mis nos emplois, notre système de santé, notre économie et nombre de personnes vulnérables, ou non, sous pression énorme?

Des mesures sans précédent ont été prises pour soutenir les travailleurs, les entreprises, les personnes précarisées, les étudiants. Je ne reviendrai pas sur toutes ces mesures et leur nécessité, mais pour mon groupe, il est évident que ces aides et ces filets de sécurité ont permis que ne se creusent davantage encore les inégalités.

Dès lors, nous soutiendrons avec force ce projet de loi. Cependant, il ne se limite pas à la prolongation des mesures de soutien car, comme nous le savons, au cours des derniers mois, un accord sur l'enveloppe bien-être a également été trouvé. Ainsi, par ce projet de loi, nous votons aussi aujourd'hui les dispositions légales pour mettre en exécution l'augmentation du montant du revenu garanti aux personnes âgées. Par ailleurs, il assure l'octroi de la prime corona dans les entreprises ayant obtenu de bons résultats. C'est une bonne nouvelle pour tous les travailleurs.

Mon groupe soutiendra donc ce projet de loi.

03.03 Hans Verreyt (VB): Waar men gaat langs Vlaamse wegen, komt men koterijen tegen. Terwijl die architecturale misbaksels gelukkig steeds meer verdwijnen uit het land en uit het straatbeeld, worden koterijen in dit Huis verheven tot een kunstvorm, tot iets dat wordt aanbeden door de leden van de meerderheid. Inhoudelijk wordt het een kluwen van allerlei steunmaatregelen of verlengingen die wij kunnen ondersteunen, maar ook van zaken waar wij veel problemen mee hebben. Ik zal die wellicht niet allemaal apart kunnen bespreken. Daarvoor zijn het er te veel en werden ze te laattijdig bezorgd.

De extra OCMW-steun, het verhogen van de terugbetaling van subsidies voor het leefloon, de tijdelijke werkloosheid voor coronaovermacht, de steun of de RSZ-korting voor reisbureaus of hotels kunnen onze steun genieten. Dat geldt ook voor de herwaardering van het proportionele pensioen voor zelfstandigen. Dat is een van zaken die gisteren nog sluiks aan dit ontwerp werden toegevoegd. Wij vroegen enkele weken geleden tijdens de discussie over de correctiecoëfficiënt en de afschaffing daarvan al aandacht voor het advies van het Algemeen Beheerscomité daarover. Gedurende vele tientallen jaren werd het pensioen van een zelfstandige op een kunstmatige manier naar beneden gehaald door een schandalige correctiecoëfficiënt.

Voor het Vlaams Belang verdient iedereen een deftig pensioen na een volle carrière hard werk. Voor onze zelfstandigen was dat vaak onmogelijk. Eerder dit jaar werd die correctiecoëfficiënt al afgeschaft voor de toekomst, maar voor het verleden bleef alles bij het oude. Met deze herwaardering komen wij daar een klein beetje aan tegemoet, maar nog niet voldoende. We ondersteunen echter wel deze stap in de goede richting. Ook de verhoging van de inkomensgarantie voor ouderen met 2 % ondersteunen we.

Een aantal betalingen, zoals RSZ- en pensioenbijdragen, wordt ook weer uitgesteld, maar uitstel is niet altijd afstel. Die uitgestelde slag zal een deel van onze ondernemers enorm doen bloeden op het moment dat zij de betaling niet langer kunnen uitstellen. Zou het niet beter zijn te werken aan een degelijke relance in plaats van betalingen te blijven uitstellen?

Er zijn ook wel wat vragen te stellen bij het verlengd inzetten van vrijwilligers in onze bejaardenzorgcentra. De sector heeft extra financiële middelen gekregen om bijkomend personeel in dienst te nemen, maar met de verlenging van deze maatregel, die eerder, in volle coronacrisis, noodzakelijk was, lijkt het erop dat men het personeelsbestand in die sector niet zal vergroten, maar in de plaats daarvan goedkope of gratis vrijwilligers zal blijven inzetten. In het kader van de relance en de werkgelegenheid is dat alvast geen goede maatregel.

Ook in de inschakeling in onze economie van mensen die niet eens een definitieve verblijfsvergunning bezitten, kunnen wij ons niet vinden, niet alleen om de werkgelegenheid te beschermen van de vele tienduizenden werklozen en inactieven, maar ook voor die mensen zelf. Als hun procedure slecht afloopt, hebben wij hen voordien wel verwachtingen laten creëren en kweken, die we niet kunnen inlossen.

Nu de coronacrisis stilaan uitdooft, is het voor onze fractie geen uitgemaakte zaak om de vrijwillige overuren in de cruciale sectoren te blijven stimuleren. Doordat er voor die cruciale sectoren geen overwerktoeslag betaald moet worden, dient de wetgever toch aandachtig te zijn voor het eventuele misbruik en dus ook voor de mogelijke concurrentievervalsing. Voor ons hoeft de verlenging niet meer. Na meer dan een jaar keihard

werken is het tijd voor rust en voor aandacht voor welzijn op het werk in die sectoren.

Ik denk ook aan de stevige inperking van de gelijkgestelde periodes voor zelfstandigen, zeker voor de zelfstandigen die al lang verplicht gesloten zijn door de overheid, zoals het nachtleven of grote delen van onze eventsector. Geen enkele zelfstandige heeft erom gevraagd een jaar gedwongen thuis te zitten en de zaak gesloten te houden. Die stevige inperking van de gelijkgestelde periodes draagt onze goedkeuring niet weg.

Ook met de arbitraire toekenning van een premie van een kleine 600 euro aan zelfstandigen hebben wij problemen, niet per se met de premie op zich, maar wel met het arbitraire karakter ervan. Na anderhalf jaar coronacrisis slagen wij er nog steeds niet in om de doelgroepen fijnmaziger te maken. Welke zelfstandigen hebben echt een premie nodig en welke minder? Vooral, welke sectoren hebben veel meer nodig dan deze borrelnootjes?

Veel bedrijven, die soms al anderhalf jaar gedwongen gesloten worden gehouden, willen vooral opnieuw kunnen starten. Zij willen doen waar zij goed in zijn, datgene doen waarvoor zij hun bedrijf hebben opgericht en waar hun talent ligt. Dat sluit niet uit dat wij nog steeds moeten helpen waar nodig, en stoppen waar het niet meer nodig is. Dergelijke lineaire maatregelen hebben geen zin meer. De groep zelfstandigen die het in de voorbije maanden moeilijk heeft gehad, is in werkelijkheid veel groter dan de afgelijnde groep die vandaag in het zonlicht wordt gezet. Zelfstandigen die misschien tegen beter weten in toch voortgewerkt hebben, vallen bij deze regeling uit de boot. De Raad van State stelt dan ook terecht vragen bij de eerbiediging van het gelijkheidsbeginsel.

De sinds maanden aan de gang zijnde ipa-discussie krijgt ook hier op een sluike manier een vervolg. Werkgevers die goede resultaten behaalden, wordt uitzonderlijk toegelaten een premie van 500 euro te schenken aan hun werknemers, boven op de reeds maximale marge van 0,4 %. Wij zijn maar een koele minnaar van dat soort eco-, cadeau- en consumptiechequesgedoe. Wij zien daar heel wat problemen mee. Wat is dat namelijk, goede resultaten behalen? Het is natuurlijk ook een manier om de immer lege staatskas verder te vullen. De sociale druk om die premie uit te keren heeft een niet onbelangrijk neveneffect voor onze begroting. Voor de werkgevers is dat natuurlijk geen loon. Er zijn ook geen verdere sociale voordelen, zoals pensioenopbouw, aan verbonden. Voor ons moet het gedaan zijn met de afbraak van onze eigen sociale zekerheid.

Samengevat kan deze potpourriwet onze steun in zijn globaliteit niet krijgen. Een aantal maatregelen geniet wel onze steun. Die heb ik daarstraks al behandeld. We zullen bij de stemming over dit wetsontwerp een aparte stemming daarover vragen, maar voor het geheel zullen wij ons onthouden.

03.04 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, de heer Anseeuw dringt aan om de tekst te ontvangen van een ontwerpbesluit dat in eerste lezing door de ministerraad werd goedgekeurd. Ik laat het sturen naar zijn secretariaat, zodat de heer Anseeuw kan vaststellen dat controle en vertrouwen in dezen op hetzelfde neerkomen. Ik heb immers alles gezegd wat in het ontwerpbesluit staat.

Mijnheer Anseeuw, ik ga niet opnieuw ingaan op alle punten van discussie die we gisteren hebben besproken. U zal kunnen verifiëren dat hetgeen ik gezegd heb ook klopt.

03.05 **Florence Reuter** (MR): Madame la présidente, chers collègues, j'irai également à l'essentiel, en ne m'étendant pas sur la prolongation des mesures que nous connaissons déjà. Néanmoins, si vous me le permettez, je reviendrai sur les amendements qui complètent ce projet de loi et qui ont été votés hier. Il s'agit de dispositions nécessaires pour les secteurs les plus touchés par la crise, principalement pour les travailleurs indépendants. Ces mesures sont positives pour nos PME et pour l'ensemble des travailleurs dans ce contexte sans précédent.

C'est le cas de la prime corona, négociée dans le cadre de l'accord interprofessionnel. Cette mesure autorise les entreprises qui ont obtenu de bons résultats pendant la pandémie à octroyer exceptionnellement en 2021 cette prime aux travailleurs, laquelle s'ajoute à la marge maximale d'évolution des coûts salariaux fixée à 0,4 % pour la période 2021-2022 et s'élève à un maximum de 500 euros. Voilà un premier aspect positif!

En ce qui concerne les bénéficiaires de la GRAPA, il a été décidé d'augmenter de 2 % le montant de revenus garantis aux personnes âgées, avec effet au 1er juillet 2021 – et ce, dans le cadre de la répartition

de l'enveloppe bien-être 2021-2022. Cette hausse va compléter celle qui avait été initialement prévue par la loi du 22 mars 2001 instituant la garantie de revenus aux personnes âgées et modifiée par la loi du 20 décembre 2020, d'application au 1er janvier 2022, 2023 et 2024. C'est un deuxième aspect positif de ce projet.

Je m'attarderai davantage sur les mesures destinées à soutenir nos indépendants. Nous le savons et les différentes enquêtes menées par l'ERMG, l'Economic Risk Management Group, le montrent, les indépendants sont ceux qui ont le plus souffert de la crise. Qu'il s'agisse des secteurs liés à l'horeca, aux métiers de contact (les coiffeurs, les esthéticiennes), ou des forains et bien d'autres métiers encore, nombreux sont ceux qui ont été contraints de rester fermés à la suite des mesures imposées par le gouvernement pour limiter la propagation du virus et qui ont subi de lourdes pertes en termes de chiffre d'affaires depuis le début de la crise.

Ces indépendants ont donc subi de plein fouet ces restrictions et se voient lourdement impactés financièrement et cela, de manière durable. Il est capital de leur apporter un soutien supplémentaire. Il a donc été décidé d'octroyer une prime unique à certains travailleurs indépendants et aidants dont l'activité indépendante est exercée à titre principal et aux conjoints aidants dont l'activité est fortement impactée par la crise sanitaire, à l'instar d'ailleurs de la prime unique pour les chômeurs temporaires occupés dans un secteur où les activités ont, elles aussi, été arrêtées sur ordre des autorités et qui ont perçu des mesures temporaires de crise.

Cette prime unique s'élève à 500 euros net en faveur de ces indépendants les plus impactés et elle sera versée de manière automatique par la Caisse d'assurance sociale sans qu'aucune demande ne doive être introduite. C'est donc un bon coup de pouce pour nos indépendants. Je remercie le ministre Clarinval d'avoir défendu cette mesure, qui constitue le troisième élément positif.

Enfin, le projet de loi prévoit une partie de la répartition de l'enveloppe bien-être en faveur des pensions des indépendants. Cette mesure met en œuvre la proposition de répartition de l'enveloppe bien-être 2021-2022 formulée par le Comité général de gestion pour le statut social des travailleurs indépendants. À partir du 1er juillet 2021, il est donc prévu d'augmenter de 1,7 % toutes les pensions proportionnelles déjà en paiement et de 1,7 % le gain en pension obtenu au cours des années de carrière forfaitaire avant 1984 et dans la période 1984-2020 pour les pensions futures. C'est sur ce point précis que portent d'ailleurs les amendements.

Cette mesure s'applique aux pensions de retraite, pensions de survie et allocations de transition qui ne sont pas calculées sur la base de la pension minimum et qui prennent cours au 1er janvier 2021. Il convient aussi de rappeler que, pour les années de carrière à partir de 2021, le gouvernement a déjà prévu de porter le coefficient de correction à 1, ce qui augmente déjà considérablement le montant de pension pour les années de carrière à partir de 2021.

Voilà donc un dernier élément qui permet de revaloriser une nouvelle fois les montants de pension pour nos indépendants. C'est d'autant plus important en cette période de crise. C'est pourquoi – c'est une évidence – nous soutenons avec force ce projet de loi en faveur des secteurs les plus impactés par la crise, dont les travailleurs indépendants.

03.06 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la présidente, permettez-moi, tout d'abord, de profiter de l'occasion qui m'est donnée pour exprimer ma solidarité envers tous ceux qui sont victimes des inondations dans le nord et le sud du pays. J'ai eu des échos de mes camarades du Limbourg où la situation est catastrophique. Mais tout le pays est ici malheureusement concerné. J'espère donc que les mesures nécessaires pourront être prises au niveau fédéral.

Cela dit, nous avons, dans le cadre de ce projet de loi qui nous est soumis, déposé un amendement. En effet, la majorité avait introduit une taxation avantageuse pour la prime pour les indépendants de 16,5 %. Notre amendement vise à prévoir ce même taux d'imposition pour le chômage temporaire corona des travailleurs salariés.

Le projet de loi à l'examen comprend beaucoup de mesures. Nous souhaitons mettre en avant trois mesures positives que nous soutenons qui, certes, ne sont pas suffisantes, mais qui vont dans le bon sens. Il s'agit de la prolongation du chômage temporaire dans le cadre de la garde des enfants, de l'aide supplémentaire apportée aux CPAS qui en ont vraiment besoin, et du soutien apporté aux bénéficiaires d'allocations

sociales dont les jeunes.

Je terminerai mon intervention en mettant l'accent sur l'introduction de la fameuse prime corona de 500 euros que le gouvernement a décidé d'introduire dans ce projet. Il convient de rappeler que nous sortons d'une année très compliquée à l'occasion de laquelle tout le monde a pu voir quels sont les travailleurs et les travailleuses qui ont fait tourner ce pays pendant la pandémie. Nous les avons d'ailleurs applaudis.

Cette année, nous avons également connu un grand mouvement social visant à réclamer la juste redistribution des richesses ainsi que des augmentations salariales. Que voit-on aujourd'hui? Les derniers chiffres de la Banque nationale nous indiquent que le coût de la vie va augmenter de 4,3 % en 2021 et en 2022. Cette augmentation du coût de la vie dépassera donc l'indexation automatique des salaires et les hausses salariales qui seront limitées à un maximum de 0,4 %, norme imposée par ce gouvernement. Cela signifie que pour un salaire moyen, la perte de pouvoir d'achat sera de 317 euros par an. Que fait ce gouvernement? Il nous demande maintenant de voter une prime de 500 euros pour pallier cela. Je l'ai déjà dit en commission: nous considérons que ce sont des cacahuètes. Cela ne représente pas des cacahuètes pour quelqu'un qui a un bas salaire. Nous le comprenons très bien. Mais ce sont des cacahuètes face aux bénéfices et aux dividendes qui sont versés aux actionnaires.

Je ne prendrai que le Bel20. Les entreprises du Bel20 ont versé cette année 5 milliards d'euros de dividendes. Il importe de le redire parce qu'il y a aussi dans cette assemblée des thèses d'ultra-droite qui prétendent que tout va s'écrouler si on donne des aides aux travailleurs qui en ont tant besoin. Il y a de l'argent dans ce pays et c'est dans ce sens que ce sont des cacahuètes.

Nous n'allons donc évidemment pas soutenir le projet tel qu'il est, d'autant plus que notre ministre M. Dermagne avait annoncé la semaine dernière ici en plénière qu'il se situait clairement du côté de ceux qui veulent réformer cette fameuse loi de 1996 qui impose un carcan aux augmentations salariales, et qui ne permet pas aux interlocuteurs sociaux de mener à bien des négociations en toute liberté.

Nous avons deux propositions concrètes à faire au ministre et donc aux représentants du gouvernement ici présents, à savoir ne pas voter en deuxième lecture cet arrêté royal qui limitera les augmentations salariales à 0,4 %, et revoir la loi de 1996 telle qu'elle est introduite dans ce Parlement à travers la proposition de loi Hedebouw-Goblet, que nous vous encourageons à cosigner.

Enfin, le ministre Dermagne a également indiqué qu'il ne pouvait pas se permettre de réformer cette loi parce qu'il n'avait actuellement pas la majorité dans ce Parlement. Cela tombe bien! Nous avons aussi une proposition à vous faire parce que le mouvement social n'a pas dit son dernier mot. La FGTB s'est réunie mardi dernier pour réclamer de faire sauter ce carcan et appelle l'ensemble du pays à manifester le 24 septembre. Nous invitons les femmes et les hommes de gauche de ce Parlement à s'appuyer sur le mouvement de la rue pour aboutir à une réforme de la loi de 1996.

03.07 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Het voorliggend wetsontwerp verlengt een aantal ondersteuningsmaatregelen tot eind september. Ook al loopt de vaccinatiecampagne als een trein, het is voor iedereen duidelijk dat de impact van die crisis nog altijd voelbaar is voor sommige sectoren, bedrijven, zelfstandigen en kwetsbare mensen.

De evenementensector heeft het nog steeds moeilijk en cafés hebben nog altijd een sluitingsuur. Er is ook nog steeds tijdelijke werkloosheid wegens quarantaine. Een aantal vakantiecampen moest, spijtig genoeg, worden geannuleerd wegens een coronauitbraak. Ook foorkramers hebben geen volledig seizoen kunnen uitdoen.

Het is dus niet meer dan logisch dat al die mensen die nog steeds de impact voelen van de grootste gezondheidscrisis ooit, moeten kunnen blijven rekenen op een sterke overheid die hen ondersteunt. Daarom zal onze fractie dit wetsontwerp steunen. Diverse studies, waaronder die van de FOD Economie, tonen aan dat wij dankzij die ondersteuning onze economie rechthouden. Daardoor kunnen mensen nadien de zaken weer opnemen en houden ze het hoofd boven water.

Wij steunen ook het luik welvaartsvastheid van de IGO en de zelfstandigenpensioenen.

Hoewel de crisis dus nog altijd een impact heeft op bepaalde sectoren, bedrijven, zelfstandigen en

kwetsbare mensen en hen bijzonder hard treft, waren er ook sectoren en bedrijven die ondanks deze crisis goed geboerd hebben. Voor die sectoren, waarin werknemers het beste van zichzelf hebben gegeven en soms gezondheidsrisico's hebben genomen om ons land draaiend te houden en ervoor te zorgen dat er tijdens de lockdown eten op tafel kwam, is voorzien in een coronapremie boven op de loonnorm. Op die manier kunnen de werknemers worden beloond voor hetgeen zij tijdens heel die crisis hebben gepresteerd.

Compenseert deze premie al de uitdagingen waarvoor zij hebben gestaan? Neen, maar ik denk dat het wel een stap vooruit is ten opzichte van wat oorspronkelijk in de onderhandelingen op tafel lag. Die premie kan zowel worden toegekend op bedrijfs- als op sectoraal niveau en ze telt ook mee voor het pensioen. Ook alle andere premies die in het kader van corona door bedrijven werden toegekend, worden buiten de loonnorm gehouden. Is dit voldoende? Het kan altijd beter, maar toch wordt nergens in Europa meer sociale vooruitgang gerealiseerd dan in België. Dat is terecht, zo hoort het ook te zijn. Daarom zal onze fractie dit wetsontwerp steunen.

03.08 Catherine Fonck (cdH): Madame la présidente, madame et messieurs les ministres, ces textes, ces projets de loi – qui ne sont plus des projets de loi, mais des amendements à un autre projet de loi – tels qu'ils sont arrivés en dernière minute, nous mettent dans une situation compliquée et c'est le moins que l'on puisse dire.

Sur le fond du dossier, le gouvernement et la majorité nous placent dans l'incapacité de vérifier si ce que le gouvernement présente est ou n'est pas l'exécution loyale et intelligente de l'accord interprofessionnel et, plus largement, puisque ce n'est pas qu'un accord interprofessionnel, de l'accord social avec les partenaires sociaux.

Dans les conditions de temps et avec la manière dont cela se fait, même si cette nuit j'ai encore examiné une série d'autres documents dans lesquels j'étais plongée à l'instant encore, il est impossible de vérifier avec le terrain, impossible de re-vérifier si ce texte et le reste que nous n'avons pas à notre disposition sont conformes, si les rédactions sont correctes. C'est d'autant plus impossible que la CCT sur le salaire minimum, un des points majeurs de l'accord interprofessionnel et social, n'est toujours pas validée, ni *a fortiori* signée. On ne sait pas si elle sera conclue ni si elle sera signée par l'ensemble des parties prenantes et plus particulièrement l'ensemble des partenaires sociaux. Le cadre et le package: il est impossible de voir si le gouvernement en la matière respecte ou pas, y compris à travers le contenu de ces textes, ce qui pourrait être convenu dans l'accord social.

Sur le contenu de ce texte et non pas sur tout ce qu'on en ignore, je voudrais intervenir sur quelques points avec toutes les réserves en l'absence de vérification scrupuleuse sur le fond et sur le plan juridique. Il me reste une profonde interrogation sur l'équité entre indépendants par rapport à cette prime covid pour ce qui concerne les indépendants à titre complémentaire. Les renvoyer d'un revers de la main, en justifiant qu'ils ont des revenus suffisants par ailleurs, c'est méconnaître une réalité plurielle sur le terrain. C'est méconnaître la situation des indépendants à titre complémentaire qui ont parfois comme salariés un tout petit revenu. C'est méconnaître aussi des investissements qui continuent à devoir être payés par des indépendants à titre complémentaire.

Je pense notamment à certains qui sont en transition entre le statut salarié indépendant à titre complémentaire mais avec la volonté, l'envie et l'investissement qu'ils avaient fait en début ou même avant la crise covid pour être en transition vers le statut d'indépendant complet. C'est méconnaître aussi leur réalité, leur situation. Ils sont également profondément touchés par la crise covid. Il n'y a pas que les indépendants complets qui sont fortement touchés par la crise. Les indépendants à titre complémentaire le sont aussi pour un certain nombre d'entre eux et parfois de manière extrêmement difficile. Ne pas avoir tenu compte de leur réalité, quitte à prendre en compte leur autre source de revenu, pose pour moi un véritable problème de choix de la part du gouvernement.

Pour ce qui est des pensions, j'ai posé hier une série de questions auxquelles il n'a pas été répondu, singulièrement celles concernant l'équité intergénérationnelle. Je ne répète pas ici tout le dispositif. Je synthétise car tout le monde sait de quoi il s'agit. Si vous appliquez une augmentation de 1,7 % pour les pensions avant 1984 mais aussi entre 1984 et 2020, cela ne concerne pas ceux qui seront pensionnés ensuite. Vous le justifiez dans les documents en disant que, dans le fond, il n'y pas de problème pour la suite du fait de la mesure prise via le coefficient d'harmonisation. Mais soyons de bon compte! Ce n'est évidemment pas similaire. Le niveau n'est évidemment pas le même que les 1,7 % qui sont ici décidés. Il subsiste dès lors la question de l'équité intergénérationnelle, plus particulièrement pour les futures pensions,

forcément celles des plus jeunes. Cette question reste, selon moi, pleine et entière. Je ne peux imaginer qu'on n'ait pas fait de modélisation en la matière. Ce sont autant de questions que j'ai posées hier et auxquelles nous n'avons pas du tout eu de réponse de la part du gouvernement.

Enfin, le dernier point que je voudrais mettre en évidence porte sur l'enveloppe bien-être. Dans les différents types d'allocations et pensions de l'enveloppe bien-être, il y a donc une augmentation de 1,7 à 2,5 % en fonction des différents types d'allocations. Je dois bien noter que, pour ce qui concerne l'allocation de maternité, l'allocation d'adoption, le congé parental d'accueil et l'allocation de naissance, est appliquée une augmentation de seulement 1 %, c'est-à-dire en moyenne la moitié de l'augmentation des autres allocations. Cela touche plus particulièrement les femmes. Cela touche de manière pleine et entière les familles, avec, me semble-t-il, une situation encore plus difficile du côté des familles monoparentales. C'est inacceptable pour nous.

Là encore, hier, la seule justification qui m'a été donnée est "ce n'est pas nous, ce sont les partenaires sociaux". C'est amusant comme cette justification est à géométrie variable en fonction du caractère positif ou non. C'est nous ou alors ce n'est pas nous. Mais au-delà de cela, j'ai tenté de clarifier les choses cette nuit, mais dans un temps qui ne m'a pas permis de le faire.

Ce n'est pas ce qui me semble apparaître dans l'accord des partenaires sociaux. C'est donc un choix de la part du gouvernement. Ce choix pouvait être corrigé compte tenu des montants qu'il représente, et surtout compte tenu de la manière avec laquelle certains parmi vous mettent en avant l'importance à accorder aux femmes, qui sont directement pénalisées par ce choix d'une augmentation beaucoup plus partielle que le coefficient appliqué pour d'autres allocations. En ce qui nous concerne, c'est un point qui n'est pas acceptable.

Pour toutes ces raisons, à savoir le flou qui persiste, l'absence de clarté concernant l'application ou non de l'accord, le flou plein et entier qui persiste singulièrement sur la CCT sur le salaire minimum, ainsi que les différents éléments que je voulais mettre en avant de manière plus particulière ce matin, nous nous abstiendrons sur ce projet de loi. Je vous remercie.

03.09 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, madame et messieurs les ministres, chers collègues, comme certains l'ont déjà évoqué avant moi, je voudrais d'abord faire part à la majorité de notre mécontentement à la suite du dépôt d'amendements visant à insérer deux nouveaux projets de loi au texte existant.

C'est une technique parlementaire qui n'est pas interdite mais qui nuit au bon fonctionnement de notre institution et au débat démocratique. C'est une manière de travailler qui non seulement n'est pas respectueuse de l'opposition mais n'est pas non plus respectueuse des services du Parlement. Pourtant, sous la férule courageuse de Mme la présidente, le Parlement tente d'améliorer les conditions de travail de ses membres et de ses services. Je ne trouve pas que c'est donner le bon exemple.

Sur le fond, et sans refaire le débat, pour le volet finances et fiscalité, en ce qui concerne la mesure temporaire prévoyant un taux réduit de TVA pour les masques buccaux et les gels hydroalcooliques, nous soutenons la mesure. Nous suggérons même qu'elle soit maintenue pour l'avenir. En effet, l'arrivée de nouveaux variants et la mutation croissante du virus, avec en toile de fond un retour à une vie normale, indiquent qu'il convient de considérer que tous les moyens de lutte contre la propagation d'une pandémie doivent être considérés comme des biens de première nécessité.

À cet égard, nous rappelons que la Commission européenne a prolongé, jusqu'à la fin de cette année, l'exonération de la TVA sur les importations de ces biens dans le cadre de la lutte contre la pandémie. Il conviendrait dès lors a minima de prolonger ce taux réduit jusqu'à fin décembre 2021.

Deuxièmement, en ce qui concerne le prolongement de l'avantage fiscal pour la renonciation au loyer, si notre groupe continue à soutenir la mesure, nous constatons qu'elle a été adaptée puisqu'une nouvelle condition d'application a été ajoutée. Cette dernière précise que l'unité d'établissement doit avoir été fermée pendant au moins un jour par mois pour que la mesure trouve à s'appliquer. Si nous pouvons partager l'objectif d'aider les commerçants ayant été contraints de fermer, nous craignons malheureusement aussi que bon nombre d'entre eux soient exclus du champ d'application de cette mesure pourtant indispensable.

Sur le volet affaires sociales, le prolongement jusqu'au 31 septembre 2021 de la prime temporaire de 50

euros par mois en faveur de certains allocataires sociaux est bien sûr indispensable. Force est de constater que les allocataires sociaux continuent d'être dans une situation financière extrêmement précaire compte tenu de la hausse des prix intervenue pendant la pandémie. Bien que la mesure ne permettra pas encore d'atteindre le niveau du seuil européen, elle doit être soutenue.

Par ailleurs, la reconduction des mesures visant à augmenter le taux de remboursement du revenu d'intégration par l'État en faveur des CPAS, rencontre notre total soutien. De par son expérience, Mme la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale en sait quelque chose: depuis le début de la crise, les CPAS font face à une hausse importante des demandes d'aide. D'après les informations qui nous sont communiquées, nous avons été malheureusement surpris d'apprendre que ce sont aussi de plus en plus de jeunes personnes qui bénéficient des aides sociales.

En ce qui concerne la prime unique corona, sa mise en place soulève encore bon nombre de questions. Le gouvernement prévoit une prime unique de 500 euros net pour les indépendants les plus impactés par la crise, qui par ailleurs s'ajoute à la marge salariale maximale de 0,4 % pour la période 2021-2022. Il est bien évidemment difficile de voter contre pareille mesure qui limite les conséquences de la crise économique et sanitaire. Toutefois, comme je l'ai déjà dit lors des précédentes discussions sur le prolongement des mesures de soutien temporaire, nous nous inquiétons sérieusement pour les conséquences budgétaires mais aussi pour l'emploi à plus long terme de ces mesures.

Si le gouvernement n'adopte pas rapidement de nouvelles mesures structurelles, nous craignons qu'une trajectoire budgétaire saine ne puisse être maintenue. Il appartient dès lors à ce gouvernement mais aussi sûrement au prochain, de limiter autant que possible les conséquences budgétaires et économiques gigantesques de cette pandémie.

Par ailleurs, notre groupe ne perçoit pas la nuance entre cette prime unique corona et le chèque consommation. Comme cela a été souligné par le Conseil d'État, il ne s'agit pas des mêmes mesures qu'il convient de différencier. M. le ministre de l'Économie et du Travail a indiqué en commission que la prime corona est étroitement liée à la situation de crise et présente un caractère unique. Toutefois, il a également été précisé que le champ d'application de cette prime sera défini par référence au chèque-consommation. Un doute subsiste donc encore.

Enfin, en ce qui concerne la norme salariale, il est exact que la prime corona ne s'ajoute pas à la norme salariale. En d'autres termes, par le biais de cette nouvelle prime, on met de côté les négociations sur la norme salariale. Nous attirons l'attention du gouvernement sur le fait qu'il s'agit là d'un exercice risqué. Certes, cela s'est fait par le passé mais nous rappelons que l'exception ne peut devenir la règle.

En conclusion, et comme indiqué en début de mon intervention, nous continuerons à soutenir les initiatives législatives permettant de limiter les conséquences de la crise. Toutefois, le contrôle du Parlement nécessite du temps pour être pleinement efficient. Le dépôt tardif d'amendements visant à insérer à la hussarde deux nouveaux projets de loi nuit fortement au débat parlementaire. Par ailleurs, plusieurs zones d'ombre subsistent à la suite de ces amendements.

Nous sommes placés dans une incapacité de faire convenablement notre travail et nous nous abstiendrons dès lors sur ce texte.

03.10 David Clarinval, ministre: Madame la présidente, pour répondre aux deux questions de Mme Fonck, je ne pense pas avoir reçu davantage de questions ce matin. Je ne recommencerai pas le débat sur les indépendants à titre complémentaire, car nous l'avons eu une demi-douzaine de fois. On ne peut comparer objectivement la situation des indépendants à temps complémentaire – qui bénéficient d'un revenu par ailleurs, soit via une allocation, soit via un emploi, soit via une autre activité – avec des indépendants qui le sont à titre principal et qui n'ont donc plus d'activité du tout.

Le droit passerelle n'est prévu que pour compenser la disparition de revenus. Comparez objectivement les deux situations et vous constaterez que l'on est dans deux situations différentes! On ne peut faire de raccourcis comme ceux que vous faites. Je ne dis pas que la situation de tous les indépendants à temps complémentaire est idéale. En effet, certains d'entre eux ont de faibles revenus à côté de leur activité, mais objectivement il a été décidé, et ce, bien avant la crise du covid, qu'ils pouvaient bénéficier d'un droit passerelle dans le cas où ils payeraient des cotisations sociales comme le fait un indépendant à temps plein.

La situation est objectivement différente et ils ont la faculté d'obtenir des droits s'ils payent des cotisations. Je ne laisserai pas planer de doute quant à cette comparaison.

Par ailleurs, tous les chiffres que vous avez cités sont le fruit des discussions entre les partenaires sociaux. C'est leur choix.

Si j'avais pris l'initiative de modifier ces chiffres dans un sens ou dans l'autre, vous m'auriez reproché de ne pas avoir respecté leurs décisions.

Il s'agit ici – et je pense savoir que mes collègues ont fait de même – d'une traduction fidèle, totale et complète de l'accord des partenaires sociaux.

On peut évidemment leur poser des questions quant à leurs choix. Il s'agit d'une responsabilité qui vous incombe. Pour ce qui me concerne, je ne peux pas modifier les chiffres qui ont été obtenus dans le cadre de l'accord avec les partenaires sociaux. Je n'en ai, d'ailleurs, pas l'intention, et le gouvernement ne le souhaite pas non plus.

03.11 Björn Anseeuw (N-VA): Minister Clarinval, wij hebben het gisteren gehad over de eenmalige premie voor zelfstandigen, maar ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag waarom er geen werk is gemaakt van fijnmazigere maatregelen.

Er zijn inderdaad heel wat zelfstandigen die het ontzettend moeilijk hebben gehad en het nog altijd moeilijk hebben. De premie die nu wordt voorgesteld, geldt voor iedereen die lang genoeg het overbruggingsrecht heeft gekregen. Dat zijn bedrijven die verplicht moesten sluiten en geen keuze hadden. Er zijn ook bedrijven die niet verplicht moesten sluiten, maar dat toch besloten en zij hebben ook een overbruggingsrecht gekregen. Andere bedrijven hebben ervoor gekozen om niet te sluiten en hebben verder gedaan ondanks alle moeilijkheden en dan is er ook nog een groep zelfstandigen die, ondanks de verplichte sluiting, met het overbruggingsrecht op het einde van de maand meer overhielden dan toen zij aan het werk waren in normale omstandigheden.

Het is dus onze overtuiging dat wat meer fijnmazigheid in de steunmaatregelen nodig is, ook bijvoorbeeld voor de eenmalige premie die nu wordt voorgesteld. Die zou moeten worden toegespitst op zij die ze echt nodig hebben. Er zijn inderdaad heel wat zelfstandigen die ze nodig hebben, maar er is ook een aantal zelfstandigen die de premie echt niet nodig hebben. Voor het goede begrip, ik ben mij ervan bewust dat dit een minderheid is, maar ik stel graag de vraag waarom er geen werk is gemaakt van fijnmazigere maatregelen.

Minister Vandenbroucke, de loonnorm wordt nu losgelaten. Mevrouw Moscufo haalde al aan dat minister Dermagne zei dat er vandaag geen meerderheid is om de wet op de loonnorm aan te passen, maar dat hij dat nu op een andere manier doet, namelijk via een KB. Eigenlijk wordt de loonnorm nu de facto losgelaten. Het is ook geen toeval dat niemand van de Open Vld in het halfroond aanwezig is. Dit is immers een kunstgreep om het gezichtsverlies voor Open Vld enigszins te beperken. Het regeerakkoord was nochtans duidelijk: de loonnorm blijft behouden en de Open Vld heeft er dure eden over gezworen. De partij betaalt een heel hoge prijs voor het premierschap in deze regering. De facto wordt de loonnormwet wel uitgehold middels een KB. Dat is dan duidelijk: dat stuk van het regeerakkoord gaat op de schop. Het belang van de loonnorm voor onze tewerkstelling, zeker voor de meest kwetsbaren op onze arbeidsmarkt, komt op die manier onder druk te staan. Het verleden heeft ons dat uitvoerig geleerd.

Daarom wil ik graag weten wat de impact van het loslaten van de loonnorm is op onze sociale zekerheid. Hoe groot wordt die geraamd? Dat is niet zonder belang, al was het maar omdat de sociale zekerheid steeds minder een zaak van de sociale partners wordt, en steeds meer een zaak van de overheid die steeds meer tekorten moet bijpassen. Ik herinner aan de uitspraak van de staatssecretaris van Begroting gisteren, die zegt dat de marges op zijn en dat het tekort zeer snel oploopt. Het is toch niet allemaal zonder belang dat we een inschatting kunnen hebben van de impact daarvan. Het loslaten van de loonnorm zorgt ervoor dat de tewerkstelling onder druk komt te staan en zorgt voor meer uitkeringen. Wat is de impact daarvan op de sociale zekerheid of varen we hier ook blind? Hebben we hier ook geen cijfers over?

03.12 David Clarinval, ministre: Monsieur Anseeuw, très rapidement, car nous avons déjà évoqué ces questions hier. Vous revenez chaque fois avec les indépendants qui gagneraient plus grâce aux primes et au droit passerelle que s'ils avaient une activité normale. Je n'en disconviens pas. Graydon estimait à 3 % les

entreprises qui ont finalement bénéficié d'une situation à la fin du mois meilleure grâce au cumul des aides régionales et des droits passerelles. On a plus ou moins identifié ces entreprises. Ce sont principalement des fritkots. Certains fritkots cumulant le *take away* ont peut-être pu avoir une situation un peu meilleure qu'en temps normal. Graydon évoque 3 % maximum des indépendants.

Par contre, s'il n'y avait pas eu d'intervention du droit passerelle ni de prime régionale, plus de 60 % des indépendants auraient été dans une situation difficile. On estime aujourd'hui à 20 % dans certains secteurs, notamment l'horeca, les entreprises qui sont encore menacées de faillite aujourd'hui. Toujours revenir avec ces 3 % de fritkots, qui ont peut-être un peu tiré leur épingle du jeu, c'est vexatoire. Franchement, votre refrain commence à m'énervier.

Nous avons bien ciblé la mesure des 500 euros net pour les indépendants, puisque nous conditionnons cette prime à six mois de droit passerelle sur les sept mois, c'est-à-dire entre octobre et avril, au cœur de la période où quasiment tous les indépendants ont été fermés, en tout cas ceux qui devaient l'être. C'était le début de la troisième vague, rappelez-vous! Les assouplissements ont progressivement commencé en avril. Il faut donc qu'ils aient été bénéficiaires d'une passerelle ou d'une double passerelle pendant six de ces sept mois.

Cibler davantage est impossible. Nous avons vraiment ciblé les indépendants les plus impactés par cette crise. Je vous ai communiqué les chiffres hier. De mémoire, 97 000 indépendants bénéficieront sans doute de ce complément de droit passerelle sur un total de plus de 200 000 indépendants qui ont, à un moment donné, bénéficié d'un droit passerelle. C'est moins de la moitié des indépendants qui ont eu droit à un droit passerelle. On cible donc bien les indépendants qui ont le plus souffert pendant cette crise et pendant la période d'octobre à avril, période durant laquelle de nombreux secteurs étaient fermés.

03.13 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, ik wil verwijzen naar alles wat gisteren gezegd is in de commissie, waar wij een goed debat hebben gehad en waar mijn collega Dermagne, die nu verhinderd is, op een aantal kwesties is ingegaan die hier opnieuw aan de orde gesteld worden.

U prikkelt mij een beetje, mijnheer Anseeuw, door mij te vragen wat de impact is van de loonnorm op de sociale zekerheid. Als u daar echt een correct antwoord op wilt, dan zal ik mijn petje van economist opzetten. Economisten antwoorden op zo'n vraag altijd vanuit wat wij een *general equilibrium model* noemen, een algemeen evenwichtsmodel. Daarin spelen verschillende effecten, eersteorde-effecten en tweedeorde-effecten. Als de brutolonen verhogen, dan is dat goed voor de sociale zekerheid, omdat er meer sociale bijdragen binnenkomen. Dat is een mechanisch eersteorde-effect van een loonsverhoging. Dat is goed voor de sociale zekerheid, want er komen meer bijdragen binnen.

Als men een loonsverhoging mogelijk maakt met een instrument dat slechts partieel parafiscaal belast wordt, dan is er natuurlijk een minder sterk effect. Op de premie die wij hier mogelijk maken, bijvoorbeeld, zou een bijdrage gelden van 16,5 % voor de sociale zekerheid, wat wij belangrijk vonden. Die 16,5 % is natuurlijk minder dan het reguliere tarief, maar het is toch een bijdrage van 16,5 %. Ik zou bijna zeggen dat hoe meer bedrijven en sectoren er zijn die die premie toekennen, hoe beter dat is voor de sociale zekerheid. In die zin is uw steun, mocht u die toch nog willen geven aan het ontwerp, welkom. Hoe meer van dergelijke premies toegekend worden, hoe beter dat is voor de sociale zekerheid. Dat is het eersteorde-effect, maar een econoom zal natuurlijk zeggen dat er ook tweedeorde-effecten kunnen zijn. Wat is met name de evolutie van de werkgelegenheid? De werkgelegenheid zelf draagt natuurlijk ook bij tot de sociale zekerheid, omdat de werkgelegenheid de loonmassa bepaalt.

Daarover kunnen we heel lang discussiëren, maar ik zal er nu niet dieper op ingaan. Globaal bekeken zijn excessieve loonsverhogingen slecht voor de werkgelegenheid. Omgekeerd, als er een deflatoire ontwikkeling ontstaat, waarbij door inleveringen op lonen of door het achterblijven van lonen op productiviteitsontwikkelingen de koopkracht nadelig beïnvloedt wordt, dan is dat eveneens slecht voor de werkgelegenheid. Voor dat dilemma is er dus geen eenvoudig antwoord.

Wel wil ik beklemtonen dat het een gezond principe is dat lonen kunnen delen in de algemene ontwikkeling van de welvaart. Dat gezonde principe, indien goed toegepast, zorgt normaal gezien ook voor stijgende en niet dalende inkomsten in de sociale zekerheid. Wij creëren hier nu een bijzonder instrument, tijdelijk, met name een premie, waarover we nu debatteren. Het is heel belangrijk dat, als die premie wordt uitgekeerd, er 16,5 % aan sociale bijdragen op wordt toegepast. Dus, nogmaals, hoe meer premies, hoe beter dat is voor de sociale zekerheid in een eerste orde-effect.

We kunnen daarover nog heel lang discussiëren. Ik wil als volgt besluiten. Uiteindelijk is er toch sociaal overleg. Er bestaat natuurlijk een systeem van loonnorm, waarin wij bewust een aantal marges creëren. We gaan er echter van uit dat werkgevers geen zotte dingen doen in hun bedrijven, maar hun verstand gebruiken als zij onderhandelen. Wij hoeven hen niet totaal tegen zichzelf te beschermen. In een normaal werkend goed sociaal overleg, op sectorniveau en bedrijfsniveau, komt er een evenwicht tot stand dat niet schadelijk is voor de bedrijven, want anders rijst de vraag waar de werkgevers zijn.

Ik geef dus een zeer algemeen antwoord, mijnheer Anseeuw, omdat ik uw vraag niet graag onbeantwoord laat, maar ik meen dat het het correcte antwoord is. Voor de rest wil ik verwijzen naar het debat in de commissie, in de hoop de discussie niet langer te rekken.

03.14 Björn Anseeuw (N-VA): Heren ministers, dank u voor uw antwoorden.

Minister Clarinval, u kunt het vervelend vinden dat ik al meer dan een jaar, niet alleen bij u, maar ook bij uw collega's, pleit voor fijnmazigere maatregelen. U bevestigt eigenlijk in uw antwoord mijn punt dat er inderdaad een kleine groep is van zelfstandigen die steun krijgen, terwijl zij die eigenlijk niet nodig hebben. Daar kan ongetwijfeld niemand blij om zijn. Als ik u dan telkens vraag waarom u niet gekozen hebt voor fijnmazigere maatregelen, kunt u zich daaraan ergeren, maar ik doe dat, omdat er kennelijk steunmaatregelen in stand gehouden worden die onvoldoende fijnmazig zijn met een ondoelmatige besteding van kostbare overheidsmiddelen tot gevolg.

U kunt het vervelend vinden dat ik op die nagel blijf kloppen, maar ik doe dat uit bezorgdheid voor de werkgelegenheid in ons land en voor de sociale zekerheid voor ons land. Wij hebben een unieke sociale bescherming, maar die staat onder druk. Dan kunt u het mij niet kwalijk nemen dat ik daar wat vragen over stel.

U werpt op dat we niet beter zouden kunnen en dat maatregelen niet fijnmaziger kunnen. Dat is een debat op zich, natuurlijk. Het is wel de eerste keer in meer dan een jaar dat ik dat antwoord krijg. Het is misschien een eerlijk antwoord. Dat is dan dat. Toch meen ik dat wij anno 2021 beter moeten kunnen.

Minister Vandenbroucke, wat het effect van het loslaten van de loonnorm betreft, het gaat hier over verschillende dingen, natuurlijk. U zegt in eerste orde dat, als er vele premies worden uitgekeerd, er meer middelen binnenkomen in de sociale zekerheid. Dat klopt. Hier gebeurt natuurlijk veel meer dan dat.

Wat nu gebeurt, namelijk het de facto opzijschuiven van de loonnormwet om boven op de loonnorm nog extra loon in de vorm van een consumptiecheque uit te keren, vormt een precedent. Voorheen werd dat soort cheques steeds ingepast binnen de loonnorm. Nu komt die voor de eerste keer boven op de loonnorm en dus is het een precedent. Er bestaat geen precedent zonder precedentswaarde, dat bestaat niet. Die deur is opengedrukt en gaat niet meer dicht. U vindt dat niet erg, vanuit uw overtuiging. Minister Dermagne vindt dat evenmin erg. Als ik hem daarover vragen stel in de commissie of hier, is hij heel erg duidelijk. Hij spreekt dan ook namens de regering.

Het is bijzonder vreemd dat Open Vld, de regeringspartij die trouwens de eerste minister levert, niet aanwezig is bij de bespreking, want hier wordt een van hun belangrijkste punten in het regeerakkoord overboord gegooit.

Het belang van dat precedent valt niet te onderschatten. Het gaat immers niet alleen over de impact van de premie op de sociale zekerheid. Ik ga er ook niet van uit dat die premie nu net zal zorgen voor minder werkgelegenheid. Het principe dat de loonnorm wordt losgelaten, zorgt er echter natuurlijk wel voor dat na de eerste stap - en die is steeds de moeilijkste - veel gemakkelijker nieuwe stappen in dezelfde richting kunnen worden gezet. Dan zullen inderdaad de secundaire effecten veel meer de bovenhand krijgen en dat is bijzonder kwalijk. U kunt vandaag geen inschatting geven van de impact. Dat is dan duidelijk.

Collega's, ik wil u en de regering toch wel waarschuwen. Hetgeen hier nu gebeurt, is niet zonder waarde. Het betreft geen uniek gegeven, geen eenmalige premie. Die premie is de voorbode van veel meer dan dat. Dat is ook kennelijk de intentie van de minister van Werk zelf, die namens de regering zei dat wat hem betreft de loonnormwet moet worden aangepast en op de schop moet. Uw partijvoorzitter heeft dat ondertussen ook met zoveel woorden gezegd, mijnheer de minister. Dan blijft alleen de vraag wanneer.

Eigenlijk is de stap al gezet, want er ligt hier nu een tekst ter zake ter goedkeuring. Die kan onze goedkeuring natuurlijk niet wegdragen, omdat men de foute weg opgaat. De regering gaat er prat op de werkzaamheid te willen verhogen naar 80 %. De regering gaat er prat op werk te willen maken van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de verschillende regio's. Hier gebeurt, alleszins voor Vlaanderen, net het omgekeerde.

Wij weten wat er uiteindelijk zal gebeuren: de werkgelegenheid in ons land zal onder druk komen te staan, omdat de lonen te sterk stijgen boven op de loonnorm. Het is een belangrijk politiek feit dat de loonnorm nu wordt losgelaten. We weten ook wie de rekening zal betalen. Dat is de regio die al sinds jaar en dag de rekening voor de financiering van meer uitkeringen betaalt. Dat is de Vlaming. Daar bedanken wij echt wel voor.

De Vlaamse regering heeft in een brief, onder meer aan minister Dermagne, ook duidelijk te kennen gegeven wat de noden zijn en welke federale sleutels er in welke richting moeten worden gedraaid, opdat Vlaanderen op een goede manier haar werkzoekenden kan activeren. Minister Dermagne geeft nog altijd niet thuis op de vragen van de Vlaamse regering. Er wordt hier opnieuw een stap in de verkeerde richting gedaan; daaraan kunnen wij geen goedkeuring geven.

03.15 Catherine Fonck (cdH): Madame la présidente, je souhaiterais revenir sur trois aspects.

Monsieur le ministre, pour ce qui concerne les indépendants à titre complémentaire, je ne partage pas du tout votre position. En effet, vous les avez tous mis de côté en partant du principe que la situation de tous les indépendants à titre complémentaire était simple, ce qui pouvait dès lors justifier la non-prise en considération de leurs difficultés.

Personnellement, j'estime que certains indépendants à titre complémentaire sont dans une situation extrêmement compliquée en lien avec la crise de covid-19. Il aurait donc été équitable et correct que le gouvernement prenne en compte les réalités concrètes, sans doute plus fines, des indépendants à titre complémentaire, et singulièrement ceux qui sont confrontés à des difficultés majeures.

Ce n'est pas parce qu'on est indépendant à titre complémentaire avec un salaire que ce salaire est élevé – très loin de là – et que l'on ne doit pas continuer à payer l'investissement, en fonction du type d'activité.

Quant à l'allocation de maternité, l'allocation d'adoption, le congé parental d'accueil et l'allocation de naissance, je ne suis pas du tout au clair quand vous nous dites que c'est le choix des partenaires sociaux. Pas du tout! Pour moi, c'est le choix du gouvernement. C'est un choix qui pénalise les familles, les familles monoparentales et plus particulièrement les femmes. Nous nous opposons à ce choix du gouvernement quant à cette faible augmentation comparativement à l'augmentation du coût de la vie pour les personnes concernées.

Je conclurai en disant que j'attends la suite, par exemple la convention collective de travail sur le salaire minimum. Nous verrons ce qu'il en sera dans les prochains jours. Nous verrons si le gouvernement respectera ou pas ce qui a été dessiné dans le cadre des discussions d'un accord social en lien avec l'AIP.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2070/10)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2070/10)**

Le projet de loi compte 69 articles.
Het wetsontwerp telt 69 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 14

- 33 – Marco Van Hees (2070/11)

Art. 14/1(n)

- 34 – Marco Van Hees (2070/11)
- 35 – Marco Van Hees (2070/11)

Art. 15

- 36 – Marco Van Hees (2070/11)

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements, les articles 14 et 15, et à la suite d'une demande d'un vote divisé par le groupe VB, les articles 34 à 41, 42 à 52, 54 et 55.

Aangehouden: de amendementen en de artikelen 14 en 15, en ten gevolge van een verzoek van het VB-fractie om een gesplitste stemming, de artikelen 34 tot 41, 42 tot 52, 54 en 55.

Adoptés article par article: 1 à 13, 16 à 33, 53; 56 à 69.

Artikel per artikel aangenomen: 1 tot 13, 16 tot 33, 53, 56 tot 69.

* * * * *

La discussion des articles est close. Auront lieu ultérieurement:

- le vote sur les amendements et les articles réservés
- et sur l'ensemble.

De bespreking van de artikelen is gesloten. Zullen later plaatsvinden:

- de stemming over de aangehouden amendementen en artikelen
- en over het geheel

04 **Projet de loi portant transposition de la directive (UE) 2018/1808 du Parlement européen et du Conseil du 14 novembre 2018 modifiant la directive 2010/13/UE visant à la coordination de certaines dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres relatives à la fourniture de services de médias audiovisuels (directive "Services de médias audiovisuels"), compte tenu de l'évolution des réalités du marché (2014/1-6)**

04 **Wetsontwerp houdende omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn "audiovisuele mediadiensten") in het licht van een veranderende marktsituatie (2014/1-6)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

Le rapporteur est Mme Reuter, qui s'en réfère à son rapport écrit.

04.01 Erik Gilissen (VB): Mevrouw de voorzitter, het voorliggend wetsontwerp is een omzetting van een Europese richtlijn en heeft betrekking op audiovisuele mediadiensten. Wij denken daarbij niet alleen aan de traditionele tv, maar in de huidige tijden ook steeds vaker aan videoplatformen, streamingdiensten zoals Netflix en YouTube, sociale netwerken en dergelijke meer.

Men wil met het wetsontwerp onder andere een aantal aangelegenheden regelen met betrekking tot berichten en video's die zouden aanzetten tot haat en schadelijk zouden kunnen zijn voor de morele ontwikkeling van minderjarigen. Er is echter geen enkele exacte omschrijving van wat aanzet tot haat of wat wel of niet schadelijk is voor de morele ontwikkeling van minderjarigen.

Onze fractie heeft er uiteraard niets op tegen dat minderjarigen een bepaalde extra bescherming moeten kunnen genieten, maar waartegen zullen wij hen exact beschermen? Wat is nu wel of niet schadelijk voor de morele ontwikkeling van minderjarigen? Wie zal bepalen wat wel of niet schadelijk is?

Hetzelfde geldt voor berichten die zouden aanzetten tot haat. In tegenstelling tot oproepen tot geweld, wat voor alle duidelijkheid absoluut niet toelaatbaar is voor de Vlaams Belangfractie, is het aanzetten tot haat een veel vagere en ruimer interpreteerbare omschrijving. Terwijl de ene persoon bepaalde content als haatdragend kan beschouwen, is dit voor iemand anders helemaal niet het geval. Of iets haatdragend is of al dan niet aanzet tot haat, is vaak afhankelijk van hoe de bekijker van deze content deze content interpreteert. In bepaalde mate kan dit ook worden gelinkt aan bijvoorbeeld politieke voorkeur en levensbeschouwing van de betrachter. Het label haatdragend of aanzetten tot haat wordt bovendien maar al te vaak gebruikt om andersdenkende stemmen te laten zwijgen.

Wanneer het de beheerders van videoplatformen zijn die de inhoud zullen moeten beoordelen en actie zullen moeten ondernemen tegen de vermeende schadelijke content, bestaat niet enkel het gevaar dat de beoordeling van die content beïnvloed kan worden door persoonlijke voorkeuren van die beoordeler, maar ook dat die beoordeling beïnvloed kan worden door de economische belangen van de videoplatformdienst waarvoor die beoordeler werkzaam is.

Wanneer content wordt beoordeeld en geweerd op andere dan objectieve en neutrale criteria, dan ontstaat er een reëel gevaar op censuur, gebaseerd op het oordeel van een niet-neutrale en niet-objectieve beoordeler. Het is daarom een inperking van de vrijheid van de meningsuiting, zoals bepaald in de Grondwet en in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Men moet in dit land vrije meningen kunnen uiten, ook al ervaren anderen die als schokkend, verontrustend of kwetsend, behoudens de oproepen tot geweld uiteraard, zoals ik al eerder zei. Omdat dit wetsontwerp de deur opent voor een niet-neutrale en niet-objectieve beoordeling van content, dus een vorm van censuur, zal de Vlaams Belangfractie tegen dit wetsontwerp stemmen.

De **voorzitster**: Mevrouw Van Bossuyt is niet aanwezig.

04.02 Minister **Petra De Sutter**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Gilissen, wij hebben de aangehaalde kwestie in de commissievergadering al besproken. Het was de bedoeling om zonder enige *gold-plating* en toevoegingen Europese regelgeving in Belgisch recht om te zetten, aangezien het gaat om een federale restbevoegdheid inzake de media in het Brussels Gewest. Om die reden hebben wij ervoor gekozen om de door de Europese wetgever gebruikte formulering voor begrippen zoals het aanzetten tot haat of de bescherming van de morele ontwikkeling van minderjarigen vrij algemeen te houden, rekening houdend met de verscheidenheid aan interpretaties die eraan gegeven kunnen worden. Een discussie over die begrippen is hier zeker niet op zijn plaats. Daarmee antwoord ik eigenlijk ook meteen op uw vraag. Nogmaals, in de ontwerptekst is de aanpak van de Europese wetgever gevolgd.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2014/6)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2014/6)**

L'intitulé en néerlandais a été modifié par la commission en "wetsontwerp houdende omzetting van Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn "audiovisuele mediadiensten") in het

licht van een veranderende marktsituatie".

Het opschrift in het Nederlands werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende omzetting van Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn "audiovisuele mediadiensten") in het licht van een veranderende marktsituatie".

Le projet de loi compte 46 articles.

Het wetsontwerp telt 46 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 46 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 46 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Je vous rappelle que le scrutin sur les naturalisations sera clos à 16 h 00.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 15 juillet 2021 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 15 juli 2021 om 14.15 uur.

La séance est levée à 12 h 53.

De vergadering wordt gesloten om 12.53 uur.